

Közszolgálati Nemzetközi Képzési Központ

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal nemzetközi
együttműködése

Oktatási segédanyag

Bakai Kristóf Péter

Nemzeti Közzolgálati Egyetem 2013.

Tartalomjegyzék

1.	A Nemzeti Adó- és Vámhivatal nemzetközi együttműködéséről általában.....	5
1.1.	Az elődszervezetek nemzetközi együttműködése	5
1.1.1.	A Vám- és Pénzügyőrség nemzetközi kapcsolatai.....	6
1.1.2.	Az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal nemzetközi tevékenysége	7
1.2.	A Nemzeti Adó- és Vámhivatal létrehozása, a nemzetközi szakterületek integrációja és a NAV nemzetközi szervezetrendszere	8
2.	A nemzetközi együttműködés fő céljai, irányai és tevékenységei.....	13
2.1.	Európai Unió.....	14
2.1.1.	Az Európai Unió Tanácsa.....	14
2.1.1.1.	Vámegytmműködési Tanácsi Munkacsoport (CCWP)	15
2.1.1.2.	Vámunió Tanácsi Munkacsoport (CUWG).....	16
2.1.1.3.	Adózási Tanácsi Munkacsoport.....	16
2.1.1.4.	D.8. csalás elleni küzdelemmel foglalkozó munkacsoport.....	17
2.1.2.	Az Európai Bizottság	18
2.1.2.1.	Jövedéki Bizottság (Excise Committee).....	18
2.1.3.	Európai Parlament	19
2.2.	Európai Unió tagországból adódó nemzetközi és nemzetközi jellegű feladatok	19
2.3.	Az Európai Bizottság Fiscalis 2013 és Customs 2013 Programja.....	20
2.3.1.	A Fiscalis 2013 Program	20
2.3.2.	A Customs 2013 Program	23
2.4.	A NAV EU támogatással megvalósuló projektjei.....	24
2.4.1.	Hercule program.....	25
2.4.2.	ISEC program.....	25

2.4.3.	Külső Határok Alap (KHA)	26
2.4.4.	Európai Szomszédsági és Partnerségi Eszköz (ENPI)	27
2.5.	Kétoldalú nemzetközi együttműködések	27
2.5.1.	Amerikai Egyesült Államok	29
2.5.2.	Ausztria	30
2.5.3.	Azerbajdzsán	32
2.5.4.	Egyesült Királyság	33
2.5.5.	Franciaország	34
2.5.6.	Hollandia	35
2.5.7.	Horvátország	37
2.5.8.	Kínai Népköztársaság	38
2.5.9.	Lengyelország	40
2.5.10.	Mongólia	41
2.5.11.	Németország	43
2.5.12.	Oroszország	43
2.5.13.	Románia	44
2.5.14.	Spanyolország	46
2.5.15.	Szerbia	47
2.5.16.	Szlovákia	49
2.5.17.	Ukrajna	51
2.6.	Többoldalú nemzetközi együttműködések	53
2.6.1.	Európai Adóigazgatások Szervezete (IOTA)	53
2.6.2.	Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD)	56
2.6.3.	Vám Világszervezet (VVSz)	58
2.6.4.	V4 – Visegrádi Négyek (Csehország, Lengyelország, Magyarország, Szlovákia)	60
2.6.5.	V6 – Visegrádi Hatok (Ausztria, Csehország, Lengyelország, Magyarország, Szlovákia, Szlovénia)	61

2.6.6.	Q4 - Quadrilaterale (Horvátország, Magyarország, Olaszország, Szlovénia) ..	63
2.6.7.	Dél-kelet Európai Bűnügyi Együttműködési Központ (SELEC – Southeast European Law Enforcement Center).....	64
3.	A nemzetközi tevékenység tervezése, szervezése és megvalósítása.....	65
3.1.	A kiküldetés.....	66
3.1.1.	A külföldi kiküldetések által elérni kíván célok és az útijelentés	67

1. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal nemzetközi együttműködéséről általában

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV), mint Magyarország legnagyobb kormányhivatala a nemzeti érdekek messzemenő figyelembevételével, az Európai Unió és a nemzetközi szervezetek által meghatározott környezetben, eredményesen és hatékonyan látja el nemzetközi jellegű feladatait mind az adóztatás, mind a vám és jövedéki igazgatás mind a pénzügyi nyomozások terén.

Az integráció során létrehozott nemzetközi szervezetrendszer képes a NAV nemzetközi kapcsolatainak kialakítására, ápolására, fejlesztésére a szervezet érdekeinek hatékony és eredményes képviselésére, érvényesítésére. A nemzetközi szervezetrendszer alapvetően két szinten támogatja a szervezet mindennapi tevékenységét: stratégiai szinten a Központi Hivatal Nemzetközi Főosztálya (NAV KH NFO), míg az egyes ügyekben történő együttműködés területén adó szakterületen elsősorban a Központi Hivatal Ellenőrzési Főosztályán működő Központi Kapcsolattartó Iroda (KKI), vám és jövedéki szakterületen elsősorban a Kockázatelemzési és Kockázatkezelési Főosztályon működő Kapcsolattartó Osztály (ELO) valamint bünyügyi szakterületen a Bünyügyi Főigazgatóság Bünyügyi Koordinációs Főosztály, Bünyügyi Nemzetközi Osztálya (BNEO) látja el a feladatokat.

A NAV centralizált nemzetközi kapcsolatai természetesen nem jelentik azt, hogy feladatkörükben eljárva a NAV valamennyi szerve ne vehetne részt a nemzetközi együttműködések valamely formájában. A regionális vám- és pénzügyőri főigazgatóságok kiterjedt és széleskörű együttműködést folytatnak a határon túli partnerszervezetekkel, az adó főigazgatóságok az ellenőrzési érdekeiknek megfelelő külföldi társhatóságokkal. Érdemes külön kiemelni a NAV bünyügyi szakterületének – a regionális igazgatóságoknak és a bünyügyi főigazgatóság egyes főosztályainak – nemzetközi kapcsolatait, amelyek nagyban hozzájárulnak a szakterület eredményességéhez.

1.1. Az elődszervezetek nemzetközi együttműködése

Tekintettel arra, hogy a NAV egy rövid előkészítő időszakot követően 2011. január 1-én kezdte meg működését a kapcsolattartás fő folyamatainak megértéséhez fontos, hogy nagy

vonalakban szóljunk a NAV elődszervezeteinek nemzetközi tevékenységéről is, hiszen ezek meghatározó jelentőséggel bírtak az új szervezetre nézve is.

Szakmai sajátosságaiuknak megfelelően a Vám- és Pénzügyőrség vám, jövedéki és bűnügyi szakterülete valamint az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal alapjaiban eltérő nemzetközi tevékenységet folytatott. Ennek fő okát a nemzetközi térbe való eltérő mértékű beágyazottságban, az cél és eszközrendszerek eltérőségében és nem utolsósorban a nemzetközi jogi környezet teljes különbségében kell keresni. Fontos megjegyezni, hogy az adó, vám és bűnügyi szakterületek nemzetközi kapcsolataira ez a mai napig jellemző, ugyanakkor egymásra épülő, egymást segítő tudatos fejlesztésük olyan szinergiákat hozott létre amelyek kedvező irányba befolyásolták az egész szervezet nemzetközi együttműködését.

1.1.1. A Vám- és Pénzügyőrség nemzetközi kapcsolatai

A Vám- és Pénzügyőrség (VP) alaprendeltetéséből fakadóan nemzetközi környezetben végezte mindennapi feladatait. A globalizáció és a nemzetközi kereskedelmi kapcsolatok XX. század második felében tapasztalható folyamatos dinamikus növekedésének hatására pedig egyre szorosabb együttműködésben kellett dolgoznia a többi vámszervezettel. Ez egyrészt természetesen szoros együttműködést jelentett a KGST¹ más vámszervezeteivel, másrészt pedig a „nyugati” és a „harmadik” világ vámszerveivel lásd majd a Vám Világszervezet megalakulásáról szóló részt.

A rendszerváltozást követően a magyar külpolitika euro-atlanti integrációs törekvésének megfelelően a vámigazgatás fókuszába előbb az Európai Gazdasági Közösséghez, majd az Európai Unióhoz való csatlakozás került. Ugyanakkor a szocializmusból a demokráciába átmenő közép-európai államok belépése nem volt automatikus az európai közösségekbe, ezért az útkeresés és a csatlakozás megkönnyítése érdekében ezen államok képviselői 1991-ben aláírták a Visegrádi nyilatkozatot², amelyben a kommunista diktatúra maradványainak közös felszámolásában, a gazdasági együttműködés kiszélesítésében és az euro-atlanti integrációs törekvések közös támogatásában egyeztek meg. 1992-ben a Visegrádi államok hozták létre a

¹ Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa: közép- és kelet-európai szocialista országok gazdasági együttműködési szervezete. Moszkva 1949. január 25 – Budapest 1991. június 28.

² 1991. február 15-én Visegrádon Lengyelország, Csehszlovákia és Magyarország képviselői írták alá, később az együttműködők száma – Csehszlovákia felbomlásával – négyre nőtt.

Közép-európai Szabadkereskedelmi Megállapodást³ (CEFTA), amely 1994-től nagyban hozzájárult a térség gazdasági fejlődéséhez, a kereskedelmi kapcsolatok erősödéséhez, csakúgy, mint a vámszervezetek együttműködésének új demokratikus és piacgazdasági alapokra helyezéséhez.

A VP nemzetközi tevékenységét nagyban fokozta az Európai uniós tagságra, a vámunióba történő belépésre való felkészülés időszaka.

A VP Hazánk 2004-es csatlakozását követően teljesen új helyzettel találta szembe magát, a belső vámhatárokon megszűnt ellenőrzést felváltotta a széleskörű és elmélyült nemzetközi együttműködés az Európai Unió közös fellépések.

1.1.2. Az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal nemzetközi tevékenysége

Az APEH nemzetközi tevékenysége széles körben ölelt fel két és többoldalú együttműködések és európai uniós tevékenységeket is. A szomszédos államokkal az APEH vezetése folyamatos, szoros és jó kapcsolatra törekedett így biztosítva a határon átnyúló tevékenységű gazdálkodók adózásának, ellenőrzésének folyamatosságát a szomszédos államok adóhatóságaival fenntartott szakmai együttműködés zökkenőmentességét.

Ugyanakkor számos távolabbi országgal is sikerült jó kapcsolatot kialakítania az APEH-nek, legfontosabb ilyen példa a francia-magyar adóügyi együttműködés, amely később egy twinning projekt keretében a ma is használatos RADAR kockázatelemzési rendszer kidolgozását is magával hozta.

Az Európai Unió együttműködés fő felülete a Fiscalis 2013 program volt, amelynek koordinációjával 2006. évben a Pénzügyminisztérium az APEH-et bízta meg. Hazánk kifejezetten aktív szerepet vállalt a munkalátogatások szervezésében mind bejövő, mind kimenő oldalon és számos jó nemzetközi gyakorlatot honosított meg itthon, illetve számos hazai programon mutatta be eredményeit, módszereit az érdeklődőknek.

Kiemelkedő jelentőségű és az APEH nemzetközi kapcsolattartását alapvetően meghatározó körülmény volt az APEH részvétele az IOTA (Intra-European Organisation of Tax Administrations) munkájában. Az IOTA, amelynek székhelye is Budapesten van (1997-óta)

³ A szabadkereskedelmi megállapodásnak kezdetben a Visegrádi Államok voltak (később a szervezet jelentősen bővült) a tagjai, akik tagságukat 2004. május 01-én az Európai Unióhoz történt csatlakozásukkal felmondták. Jelenleg hét tagállama van.

az adóügyi szakmai együttműködés legjelentősebb fóruma. Magyarország a szervezet alapító tagja és egyik legaktívabb résztvevője is. Az IOTA együttműködésről részletesebben a későbbiekben szólok, hiszen ez is aktív részévé vált a NAV nemzetközi együttműködéseinek.

1.2. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal létrehozása, a nemzetközi szakterületek integrációja és a NAV nemzetközi szervezetrendszere

Az Európai Unió tagállamainak több mint felében (15 országban) egy szervezetben működik az adóztatási és a vámigazgatási tevékenység. Az integrációt elsősorban minden államban a hatékonyság, az államot megillető bevételek beszedésének minél költséghatékonyabb megoldása indokolta. Ezt a folyamatot a különböző tagállamokban gyorsította vagy lassította az EU külső vámhatárainak mozgása, megszűnése és ezzel a határokhoz kapcsolódó klasszikus vámellenőrzési feladatok csökkenése.

Magyarországon a 2010. évi parlamenti választásokat követően megalakult új kormány egyik első intézkedései között jelentették be az APEH és a VP összevonását és a NAV felállítását, amelyet a 2010. évi CXXII. törvény alapozott meg. A két szervezet integrációjához szükséges gyakorlati lépések szinte azonnal megkezdődtek és felállításra kerültek azok a munkacsoportok, amelyek az integráció egyes részterületeit voltak hivatottak megoldani. Fontos megemlíteni, hogy a teljes szervezeti integráció csak a központi apparátusok az APEH Központi Hivatala és a VP Országos Parancsnoksága (VPOP) között zajlott le, a régiókban és a megyékben a NAV három szervezeti elemmel adó-, vám- és pénzügyőri valamint bünyügyi szervezetekkel rendelkezik. Ugyanakkor számos terület került teljesen integrálásra, ilyen volt például a stratégiai tervezés, a pénzügyi kiszolgálás, a logisztikai ellátás vagy a nemzetközi kapcsolattartás.

A NAV működésének első két éve igen jelentős eredményeket hozott mind az adó- és vámbevételek tekintetében, mind a rendszer összecsiszolódása terén. Különösen sikeres szakterület volt a nemzetközi, amely az első lépcsőben integrált szervezeti elemek közé tartozott.

A NAV nemzetközi szakterületének kialakítása az integrációs munkabizottságban kezdődött el, döntés született, hogy kettéválasztják a stratégiai és felső szintű kapcsolattartást valamint a kapcsolattartás koordinációját és kiszolgálását a szakterületi főleg egyes ügyekkel foglalkozó adminisztratív részlegektől. Az első feladat rendszert a Külső Kapcsolatokért Felelős

elnökhelyettes alárendeltségében, mint Nemzetközi Főosztály szervezték meg, az egyes ügyekkel és adminisztratív segítségnyújtással együttműködéssel foglalkozó osztályokat pedig a szakmai főosztályok alárendeltségébe utalták. A kapcsolattartást így egyértelműen két szinten szervezték meg.

Az integráció humán erőforrás menedzsment oldaláról szólva elmondható, hogy az APEH mintegy 16,000 fővel integrálódott (72%) a VP 6000 fős létszámmal (27%) vett részt az integrációban. Ugyanakkor a nemzetközi szakterületi integráció során az APEH Nemzetközi Főosztálya 17 fővel (30%), míg a VPOP Európai és Nemzetközi Ügyek Főosztálya 40 fővel (70%) vett részt az összeolvadásban, ennek oka alapvetően az adó és a vámszervezetek nemzetközi életbe való különböző mértékű beágyazottságának köszönhető. Tekintettel arra, hogy a vámfeladatok az Európai Unió közösségi feladatai, egyértelmű, hogy a vám témájú jogalkotásban, a vámrendelkezések egységes végrehajtásában jelentősebb nemzetközi koordinációra, szerepvállalásra van szükség, mint a kevésbé harmonizált adóügyi területen. A nemzetközi szakterületi integráció tehát személyi állomány tekintetében éppen fordítottan tükrözte a testületek közötti integráció létszamarányait.

A feladatok lebontása során az a döntés született, hogy a kapcsolattartási feladatokat nem a NAV szakterületeiként (adóztatás, vám- és pénzügyőri tevékenység, bűnügy) hanem a kapcsolattartás irányaként (országoként és nemzetközi szervezeteként) alakítjuk ki. A kialakult referatúrák a következők lettek:

- Észak-Európa (SE, FI, EE, LT, LV, CH, NO) és Ázsia
- Nyugat-Európai és Benelux országok (UK, IE, BE, NL, LU, DK, FR) valamint Amerika
- Keleti partnereink és a Nyugat-Balkán (RU, UA, SR, HR, BH, AL, FY, MD, MK) továbbá Afrika
- Visegrádi államok és a német nyelvterület államai (CZ, SK, PL, AT, DE)
- Dél-Európa (GR, CY, MT, IT, RO, PT, ES, BG)

Külön hangsúlyt kapott a szupranacionális és a kormányközi nemzetközi szervezetekkel való kapcsolattartás. Egyértelmű prioritásként jelent meg az Európai Unióval fenntartott kapcsolatok önálló és a szervezet szintjén is rendszerszemléletű kezelése, valamint a hagyományosan hangsúlyos magyar IOTA és VVSz szerepvállalás intézményesítése is.

Az Európai Unió kapcsolattartásra a tagállami érdekérvényesítés elősegítésére és a NAV szintű EU koordináció végrehajtására létrehozásra került az Európai Együttműködési Osztály. Ezen az osztályon alakították ki az Európai Unió intézményeivel való kapcsolattartásra hivatott referatúrát, amelynek fő feladata az Európai Unió Tanácsának különböző munkacsoportjaiban (Vámunió Tanácsi Munkacsoport CUWG, Vám együttműködési tanácsi Munkacsoport CCWP) képviselendő álláspontok szervezeten belüli koordinációja, így a szakterületi nemzeti érdekérvényesítés harmonizációja is. Ugyanezen referatúra tart kapcsolatot az Európai Unió Bizottsága Főigazgatóságaival és szervezeteivel (TAXUD, DG HOME, DG REGIO, OLAF, EUROPOL, stb.). A cél az, hogy a EU tanácsi és az EU bizottsági struktúrájában azonos, egymásra épülő, egymást támogató magyar álláspontok jelenjenek meg. Az osztály és ezen belül az EU intézményei referatúra nagyon szoros kapcsolatot tart fent a felügyeleti szerv, a Nemzetgazdasági Minisztérium koordinációért felelős főosztályaival.

Az Európai Unió által a vám és adó szakterületi tapasztalatcserére és a közös adó és vámügyi programok koordinációjára létrehozta a Customs 2013 és a Fiscalis 2013 programokat, amelyek koordinációjáért a NAV felelős. A programok nemzeti koordinátorait és a tapasztalatcsere utak megszervezéséért felelős munkalátogatás koordinátorokat az Európai Együttműködési Osztályon egy referatúrába szervezték össze. Ennek fő célja az volt, hogy a két egymáshoz nagyon hasonló programban megszerezhető koordinációs tapasztalatok azonnal hasznosulhassanak, valamint az erőforrások kölcsönösen alkalmazhatóak legyenek a programokban. A Fiscalis program koordinációját természetesen adós, míg a Customs program koordinációját vámos kollégák látták el, egységesítésre került a tevékenységek rögzítésére szolgáló ART (Activity Reporting Tool) vezetése is.

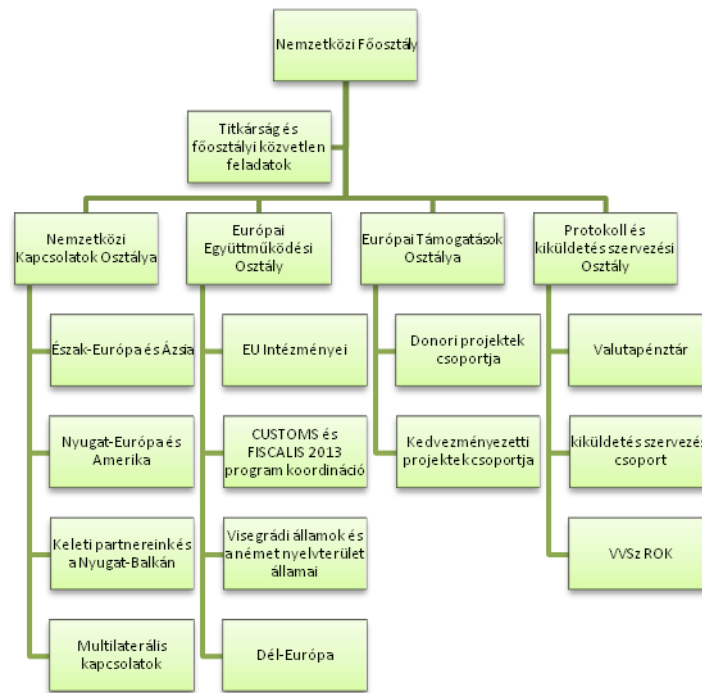
A kormányközi szervezetekkel és kezdeményezésekkel való együttműködés kiemelt jelentőségű feladat a NAV számára, mind az IOTA (Intra-European Organisation of Tax Administrations – Európai Adóigazgatások Szervezete), mind a VVSz (World Customs Organization – Vám Világszervezet), mind az OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development - Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet) olyan jelentős kormányközi szervezet, amellyel az együttműködés a nemzetközi szerepvállalás elengedhetetlen része. Ugyanakkor Magyarország számos regionális együttműködési fórumban is aktív szerepet játszik, ezen feladatok továbbvitele és megerősítése szintén fontos célkitűzés volt a NAV létrejöttékor. Ilyen jelentős regionális együttműködési szervezetek és kezdeményezések a Visegrádi Csoport (V4, Visegrád Group, HU, SK, PL, CZ), a

Quadrilaterale együttműködés (HU, IT, HR, SI), a SECI később SELEC (Southeast European Law Enforcement Center – Délkelet-Európai Rendészeti Központ). A kormányközi – de nem EU-s – szervezetekkel való kapcsolattartás olyan szerteágazó, mégis azonos nemzetközi jogi keretben zajló együttműködés, hogy önálló multilaterális referatúrakénti működtetése indokolt volt.

A VPOP nemzetközi szakterülete koordinálta a vám témában megjelent nemzetközi, főleg Európai Unió pályázatokkal kapcsolatos tevékenységet is. A valamikori APEH szervezeténél ez a jellegű forráskeresés nem volt meghatározó jelentőségű. Az integráció során a NAV vezetésének határozott célja volt, hogy a pályázati tevékenységet kiterjeszti a NAV adóigazgatási területére is, aktív politikával külső forrásokat von be az adóztatási tevékenység infrastruktúrájának megteremtésébe, fejlesztésébe. A VPOP tapasztalataira alapozva ez a tevékenység azóta jelentős sikereket ért el, mind a kedvezményezetti, mind a donori projektek tekintetében.

Szintén eltérő gyakorlattal került megvalósításra a külföldi kiküldetések és a belföldi programok megszervezése is. Az új szervezet létrejöttekor világossá vált, hogy igen nagy számú utazás (megközelítőleg 800 út és 1000 utas évente) megszervezésével kell majd számolni még akkor is, ha a szükségtelen párhuzamosságokat kiiktatják a rendszerből, ezért az a döntés született, hogy a nemzetközi szakterületen kerüljön önálló osztály felállításra, amely a kiküldetések megszervezésével és a belföldi protokoll feladataival foglalkozik és valutapénztárt működtet. Úgyszintén döntés született arról, hogy a Vám Világszervezet Budapesti Regionális Oktatási Központja a főosztály felügyelete alá kerül és elsősorban a szervezet nemzetközi feladatait szolgálja ki.

A fent leírtak alapján körülhatárolt és csoportosított feladatrendszer osztályszervezetekhez rendelése a következőképpen történt meg.

A NAV létrejöttkor az egyes adó-, bűn-, és vámügyekben történő együttműködési feladatokat a szakmailag illetékes főosztályok alárendeltségébe szervezték, így az adóztatási vonalon az Ellenőrzési Főosztály alárendeltségében működik a Központi Kapcsolattartó Iroda (KKI vagy CLO), a bűnügyi vonalon a Bűnügyi Koordinációs Főosztály alárendeltségében működik a Bűnügyi Nemzetközi Együttműködési Osztály (BNEO), vám vonalon a Kockázatelemzési és Kockázatkezelési Főosztályon működik a Jövedéki Kapcsolattartó Iroda (ELO). A három osztály nemzetközi szakirányításának és koordinációjának feladatait a Nemzetközi Főosztály látja el.

Az integráció végrehajtásának, az új főosztály felállításának időpontja egybe esett az EU soros magyar elnökségének kezdőnapjával. Mind az EU elnökség, mind az első félév működése igen jelentős feladatok elé állította a szervezeti elemet. Az EU elnökség fél évét követően maradt még energia a nemzetközi tevékenység finomhangolásának elvégzésére is, így ma egy hatékony és eredményes nemzetközi szervezetrendszer szolgálja ki a NAV szervezeti egységeit. A kialakított kapcsolattartási rendszer képes arra, hogy a különböző kapcsolattartási célokat (adó, vám, bűnügy) egységesen, együttműködő országonkénti bontásban kezelje ezzel lehetőséget biztosítva arra, hogy a különböző kapcsolattartási célok egymás erősségeiből profitáljanak, arra építkezzenek. Ennek szellemében a főosztály egyik leghangsúlyosabb feladata a belső és külső horizontális koordináció.

A nemzetközi tevékenység tervezésének egységes módszertana is kialakításra került, ez alapján együttműködő országok szerinti csoportosításban, konkrét szakterületenkénti együttműködési célok megfogalmazásával, feladattervek mentén zajlik a kapcsolatok elmélyítésének tervezése.

2. A nemzetközi együttműködés fő céljai, irányai és tevékenységei

A NAV létrejöttkor meghatározásra kerültek azok a fő elvi irányvonalak, amelyek a nemzetközi tevékenység kialakítását alapjaiban meghatározták. A vezetés elvárása volt egy gyorsan reagáló, a szervezet egészének nemzetközi kiszolgálására képes, proaktív, széles látókörű szervezeti elem létrehozása, amely alkalmas az adó- és vámszakmai valamint a bűnügyi nemzetközi feladatok maradéktalan kiszolgálására. Jelentős feladat volt a folyamatos horizontális koordináció, a beérkezett adó- vámszakmai és bűnügyi nemzetközi igények, lehetőségek harmonizációja.

Mára a NAV nemzetközi szakterülete, ide értve a szakmai főosztályokhoz szervezett nemzetközi feladatokat végző osztályok mellett a nemzetközi területen igen aktív egyéb szervezeti elemeket is, kiegyensúlyozott, koordinált, összehangolt és hatékony feladatellátással járul hozzá a NAV alaptevékenységeinek megvalósításához az állami bevételek biztosításának minél eredményesebb végrehajtásához. Az Európai Unió nemcsak a vámuniót, a négy szabadság hazáját, de ezzel együtt a bűnözők ezek közt pedig a gazdasági visszaéléseket elkövető bűnözők szabad mozgásának lehetőségét is megteremtette. A belső vámhatárok lebontása, a vámigazgatás uniós harmonizációja nem hozta magával a közvetett adók harmonizációját is, így az azonos vámteher mellett az adóterhek a belső piacon a visszaélések forrásaivá váltak. Az adó- és vámelkerülési magatartások pedig az európai unió sajátos szabályai alapján általában egyszerre több államot is érintenek. Egyértelmű, hogy a jogsértő cselekmények, az adó- és vámelkerülés visszaszorítása csak szoros együttműködésben lehetséges.

Ugyanakkor sajátosan befolyásolja a nemzetközi együttműködés lehetőségeit – különösen a harmadik államokkal – az Európai Unió, mint vámunió jogrendje. A vám témájú jogalkotás és a vámok beszedésének szabályozásához kapcsolódó hatáskörök megoszlanak az Európai Unió és a tagállamok között. Egyes – a nemzetközi együttműködés szempontjából releváns – hatásköröket az Európai Unió kizárólagos hatáskörében gyakorol. Ez különösen az egyes

információcsere megállapodásoknál jelent nagy nehézséget a nemzeti érdekérvényesítés számára.

A NAV nemzetközi együttműködésének fő célja tehát, hogy az Európai Unió, a Vám Világszervezet és más nemzetközi szervezetek által meghatározott rendszerben Magyarország nemzeti és gazdaságpolitikai céljainak legmegfelelőbb módon lépjen fel az adó-, vám- és bűnügyi nemzetközi együttműködésben úgy a két- mint a többoldalú fórumokon, aktív kezdeményezéssel jelentős hatást gyakoroljon ezen nemzetközi szervezetek és együttműködések szakmai érdekek mentén történő fejlesztésére.

Ezen gondolatnak megfelelően elsősor az Európai Unió, mint szupranacionális entitással folytatott nemzetközi tevékenység kerül bemutatásra. Ugyanakkor fontos megjegyeznünk, hogy az adó- és a bűnügyi együttműködés területét az Európai Unión belül is inkább a kormányközi együttműködésekre jellemző vonások jellemzik.

2.1. Európai Unió

A NAV nemzetközi tevékenységének alapvető célja, hogy az Európai Unió biztosította környezetben is, hatékonyan és eredményesen alakítsa ki és tartsa fenn mindhárom szakmai területének nemzetközi kapcsolatait, érdemben legyen képes a szakmai álláspontok és érdekek európai uniós képviselőire, érvényesítésére.

Az Európai Unió döntéshozatali folyamatának a NAV szempontjából legjelentősebb intézményei az alábbiak:

- Európai Unió Tanácsa
- Európai Bizottság
- Európai Parlament

2.1.1. Az Európai Unió Tanácsa

A kormányzati döntéshozatal egyes elemeit hordozó testületi feladatok politikai döntései az Európai Tanácshoz tartoznak, a szakterületi döntések pedig az Európai Unió Tanácsának szakminiszterekből álló egyes formációiban születnek meg. A vám- és adóügyi kérdések a gazdasági és/vagy pénzügyminiszterekből álló ECOFIN (gazdasági és pénzügyek tanácsa) hatáskörébe tartoznak.

Az Európai Unió Tanácsának munkáját a tagállamok brüsszeli állandó képviselteinek vezetőiből és helyetteseikből álló Állandó Képviselők Bizottsága (COREPER) készíti elő és hangolja össze. Ennek a bizottságnak a munkáját a tagállamok képviselőiből álló, közel 250 bizottság és munkacsoport segíti, amelyek közül a Nemzeti Adó- és Vámhivatal az alábbiakban vesz részt:

- Vámegyütműködési Munkacsoport (Customs Cooperation Working Party, CCWP)
- Vámunió Tanácsi Munkacsoport (Customs Union Working Group, CUWG)
- D.8. csalás elleni küzdelemmel foglalkozó munkacsoport.

2.1.1.1. Vámegyütműködési Tanácsi Munkacsoport (CCWP)

A Vámegyütműködési Tanácsi Munkacsoport (CCWP) általában havonta ülésezik, plenáris és szakértői formációja létezik. Tevékenységét alapvetően egy, általában másfél éves időszakot felölelő munkaterv, ún. akcióterv alapján fejti ki. Az akcióterv tartalmi elemeit címmel és számmal jelölt akciók képezik, amelyek vezetésére, illetve a végrehajtásban való közreműködésre a munkacsoport ülésein zajlik a jelentkezés.

2012. december 31-ével zárult, három elnökségi cikluson átívelő 5. akciótervében tíz akció, köztük egy magyar vezetésű szerepelt. Jelenleg a – 2013. évtől érvényes metódus szerint 12 hónap időtartamra szóló – 6. Akcióterv zajlik. A CCWP az akcióterven belül sorszámmal ellátott akciók mellett végzi a Közös Vámműveletek (JCO – Joint Customs Operation) szervezését, amelyeken keresztül a vámigazgatások tevékeny együttműködése is megvalósul. A JCO-k elsődleges célja az érzékeny áruk (cigaretta, kábítószer, fegyver) csempészetének megakadályozása, hatékony felderítése. Ide tartozik továbbá a koordináció a Közös Rendőri és Vámműveletek (JPCO – Joint Customs Police Operation) tekintetében is.

A Kormány és a Nemzetgazdasági Minisztérium vezetésének döntése alapján a Vámunió, vámjog, vámegyütműködés EKTB szakértői csoport (a továbbiakban: a Vámunió szakértői csoport) vezetője a főfelelős a vámügyekben mind az uniós, mind a nemzeti jogszabály-előkészítés, az ahhoz kapcsolódó egységes szakmai munka, valamint az európai uniós kapcsolattartás felügyeletéért és koordinálásáért. Ennek okán a CCWP ülések előkészítéseként a tárgyalási álláspontokat a Vámunió szakértői csoport vezetője hagyja jóvá.

A végrehajtást érintő technikai ügyekben megengedett és kívánatos a vámattasé és a NAV illetékesei közötti közvetlen kapcsolattartás.

2.1.1.2. Vámunió Tanácsi Munkacsoport (CUWG)

Míg a fent említett CCWP fő feladata a vámigazgatások közötti együttműködés szorosabbá tétele és javítása, addig a Vámunió Tanácsi Munkacsoport azon keretek, jogszabályok és eszközök megfogalmazásával és kidolgozásával foglalkozik, amelyek meghatározzák az egyes tagállami vámigazgatások tevékenységének módjait, eljárásait és feltételeit.

Az elmúlt időszak legfontosabb feladata volt az unió vámjogszabályait összefoglaló Modernizált Vámkódex, illetve a későbbiek során az Uniós Vámkódex felülvizsgálata.

A Munkacsoport hosszú távon tervez, és ennek keretében vitatta meg a Customs 2020 elnevezésű rendelet tervezetét. A program célja a belső piac erősítése, az üzleti környezet és a közfeladat-ellátás hatékonyabbá tétele érdekében uniós forrásból támogatná a vámhatóságok egymás közötti, illetve más érintettekkel történő együttműködését az emberi kapcsolathálóok fejlesztése, a kompetenciafejlesztés, továbbá az informatikai kapacitásfejlesztés révén.

Jóllehet nem tartozik az uniós szervezetek közé, érdemes említést tenni az Európai Unió tagállamai és Törökország vámigazgatásai vezetőinek találkozájáról (Club meeting), amelyet éves rendszerességgel tartanak meg rotációs alapon valamely részes ország vámszerveinek szervezésében. Az ülésen csatlakozásáig Törökországhoz hasonlóan Horvátország is részt vett. Ezen üléseken a legfőbb vámpolitikai kérdéseket vitatják meg a végrehajtó apparátusok vezetői, lényegében kötetlen formában. Az itt hozott döntéseket azután a vámigazgatók saját szervezetükön keresztül becsatornázzák a hivatalos intézményrendszer fórumaira.

2.1.1.3. Adózási Tanácsi Munkacsoport

Az Adózási Tanácsi Munkacsoport általában 3-4 havonta ülésezik. Számos egyéb releváns aspektus mellett munkája rendkívül jelentős a Fiscalis 2013 Program utódprogramja, a Fiscalis 2020 Program szempontjából, hiszen egy platformot képez a tagállamok érdekegyeztetésére, amelynek kapcsán az utódprogramot szabályozó rendelettervezet, valamint a főbb irányvonalak kerülnek meghatározásra. Az üléseken a tagállamok megtárgyalták az esetleges szövegváltozásokat, valamint a forráselosztás és a finanszírozás kérdéseit. A megfelelő magyar érdekek képviselője érdekében az üléseken a Nemzetgazdasági

Minisztérium, a Nemzeti Adó-és Vámhivatal, továbbá a brüsszeli állandó magyar képviselet adóügyi szakdiplomatája képviselteti magát.

2.1.1.4. D.8. csalás elleni küzdelemmel foglalkozó munkacsoport

Szükséges megemlíteni e körben a D.8 csalás elleni küzdelemmel foglalkozó munkacsoport. Ennek feladata az EU csalásellenes tevékenységet érintő jogalkotási (pl. euró védelmét érintő jogalkotás, az Európai Csalás Elleni Hivatal – OLAF – vizsgálatairól szóló jogszabály módosítása) és nem jogalkotási tárgykörbe tartozó kérdések (például az EUM Szerződés 325. cikke alapján készülő Bizottsági jelentés, az OLAF éves tevékenységi jelentés, az OLAF főigazgató választása) szakértői szintű megvitatása.

A fenti munkacsoportokban a Nemzeti Adó- és Vámhivatalt vagy közvetlenül az érintett munkatársak képviselik, vagy pedig (pl. a vámunióval kapcsolatos kérdések esetén) a Brüsszelbe delegált vámattasé.

Az uniós tagsággal járó egyik sajátos feladat volt az **EU Tanácsi Elnökség** lebonyolítása. Minden tagállam hármas csoportban (trio), féléves időtartamban látja el az elnökséget. A trio tagjai előzetesen részletesen egyeztetik saját félévük programját. A másfél éves ciklus lehetővé teszi, hogy az egyeztetett programban szereplő közös célok jobban megvalósuljanak. Magyarország 2011. első félévében látta el az elnökséget, Spanyolországot és Belgiumot követően.

A magyar elnökség vámvonatkozású kiemelt prioritásait a következőkben lehet összefoglalni:

- A vámegyütműködés és a vámellenőrzések hatékonyságának növelése az EU keleti határszakaszán
- A modernizált vámkódex végrehajtási rendelkezéseinek kidolgozása
- A szellemi tulajdonjogokat ténylegesen sértő intézkedésekről szóló 1383/2003/EK rendelet módosítása
- A vámmentességekre vonatkozó jogszabály módosítása
- Aláírásra került és hatályba lépett a Pán-euromediterrán regionális származási kumulációs egyezmény
- A vámegyütműködés terén különböző akciók kerültek lezárásra (4.1 A Stockholm Program végrehajtásához történő hozzájárulás, 4.2. terrorizmus elleni küzdelem, 4.3 a vámhatóságok közös érdekeinek fejlesztéséről, 4.7 a Közös

Vámműveletek kézikönyvének felülvizsgálata, 4.10 a Nápoly II Kézikönyv felülvizsgálata és frissítése)

2.1.2. Az Európai Bizottság

A központi igazgatási feladatok zömét az Európai Bizottság látja el. Feladatai közé tartozik, hogy képviselje az unió egészének érdekeit, javaslatot tegyen az új uniós jogszabályokra (amely téren kizárólagos hatáskörrel rendelkezik, vagyis egyetlen tagállam sem terjeszthet elő jogszabálytervezetet), irányítsa az uniós politikák végrehajtását, valamint az uniós források felhasználásával kapcsolatos mindennapi feladatokat. A Bizottságba tagállamonként egy fő kerül delegálásra, akik a főigazgatóságokat felügyelik.

A vám és adóügyi kérdések terén az Adózás és Vámunió Főigazgatóság (Directorate General for Taxation and Customs Union, DG TAXUD) látja el ezt a feladatkört.

Komitológia: szűkebb értelemben azt az eljárási módot jelenti, ahogy a Bizottság az európai uniós jogalkotó által ráruházott végrehajtási hatásköreit gyakorolja az uniós tagállamok képviselőiből álló szakbizottságok közreműködésével, tanácsaival. Tágabb értelemben a komitológia az EU-ban működő nagyszámú (körülbelül 1500) bizottság és munkacsoport vizsgálatainak és munkacsoportjainak elnevezése. Komitológia kifejezéssel illetik az EU-jogszabályokkal kapcsolatos tanácsadást (jogértelmezési feladatok) és a különböző feladatok végrehajtást végző (mintegy 237 db) bizottságot.

A Bizottság szervezeti egységei a végrehajtási intézkedéstervezeteket véleményezés céljából a „komitológiai bizottságok” (szakbizottságok) elé terjesztik. A NAV mintegy...

2.1.2.1. Jövedéki Bizottság (Excise Committee)

A jövedéki visszaélések felderítése és visszaszorítása során az együttműködések nem szorítkozhatnak csupán két állam közötti együttműködésére.

Az elmúlt időszakban elterjedtek az egyes kenőolajokkal elkövetett csalások, amelyek esetében a visszaélés abban valósul meg, hogy a 2710 19 99 vámtarifaszám alá tartozó ásványolajokat gázolajhoz 10-20 %-ban hozzákeverve vagy akár összekeverés nélkül – a jövedéki adó, ÁFA megfizetése nélkül – üzemanyagként használják fel. Annak ellenére, hogy a termék üzemanyag célra felhasználható, a jelenlegi közösségi jövedéki szabályozás szerint

nem jövedéki termék, ezáltal szállítása, tárolása, felhasználása alapesetben nem ellenőrzött. Ezt felismerve Litvánia 2010. december 13-án az említett ásványolajok ellenőrzött körbe vonását javasolta az Európai Bizottságnál.

A szóban forgó visszaélések egyre nagyobb problémát jelentenek az EU keleti országaiban, ennek kapcsán Magyarország több fórumon próbálja álláspontját képviselni, az említett termékek ellenőrzötti körbe vonásához támogatókat szerezni, mint például a V4 a Q4 keretein belül, valamint bilaterális alapon a régiós és egyéb érintett államokkal való kapcsolatépítés során.

Fontos kiemelni, hogy nem egy helyi jellegű problémáról van szó, ugyanis az egyes visszaélési formák egyre nyugatabbra tolnak, tapasztalatok alapján a bűnözői körök egyre aktívabbak a „régii” tagállamokban is.

2.1.3. Európai Parlament

A döntéshozatali eljárás harmadik kiemelkedő szereplője az Európai Parlament (EP). A rendes jogalkotási folyamat keretében a Bizottság jogalkotási javaslatát követően a Tanács dönt annak elfogadásáról, majd az EP jóváhagyására van szükség ma már szinte minden területen.

A NAV hatáskörébe tartozó kérdésekben, a Parlamentben a Belső Piaci és Fogyasztóvédelem (vámunió), illetve a Gazdasági és Monetáris Ügyek (adóügyek) Bizottsága foglalkozik. Itt kell megemlíteni a Tanács, a Bizottság és a Parlament informális egyeztetési eljárását a trialógust, amely a rendes együttdöntési eljárása mellett támogatja a konszenzus kialakulását.

2.2. Európai Unió tagságból adódó nemzetközi és nemzetközi jellegű feladatok

Magyarországnak az Európai Unióhoz való csatlakozásával joga és kötelessége az uniós *acquis*, az EU-s jogszabályanyag alkalmazása és az abból fakadó kötelezettségek teljesítése. A NAV számára a jogszabályok alkalmazásán túl alapvető feladat egyfelől a külső határokon belépő áruk után fizetendő vámok és közvetett adók határozott, udvarias beszedése, szükség esetén behajtása, hiszen ezek kisebb vagy nagyobb mértékben a közösség költségvetésének forrásai, miközben természetesen a hazai költségvetés bevételi oldalát is érinti. E körhöz kapcsolódóan feladta Magyarországnak az is, hogy a fenti összegek befizetésének kijátszását megakadályozza, illetve felderítse az elkövetett csalásokat.

Másfelől a külső határon szolgálatot teljesítő pénzügyőrök alapvető szerepet játszanak abban, hogy megakadályozzák a nem kívánt termékek behozatalát (kábitószer, fegyverek, az állat- és növény-egészségügyi előírásokat sértő termékek, az uniós szabványoknak nem megfelelő, vagy más biztonsági kockázatot jelentő áruk stb.), az érvényes korlátozások betartatását, illetve a védelem alá eső értékek illegális kivitelét (múlkincsek, védett állat- és növényfajok stb.). Végezetül e körben kell említeni a külkereskedelem és a gazdaság terén az uniós gazdasági érdekek érvényesítését mind a behozatal, mind a kivitel során (pl. hamisított termékek felderítése stb.). Ugyancsak feladata a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak, hogy a tagállamokkal és az illetékes uniós szervekkel együttműködjön a fenti közös célok elérése, a külső határellenőrzések eredményességének növelése érdekében.

A fenti feladatokat a NAV szakmai szervezetei napi feladatellátásuk során, úgynevezett **tagállami működés** keretében végzik. Ezeket a feladatokat, bár nemzetközi jellegűek és számos tekintetben a nemzetközi együttműködés során hozott döntések végrehajtására irányulnak mégsem lehet a „klasszikus” nemzetközi együttműködések közé sorolni. Ugyanebbe a körbe sorolható részvételünk a fentebb említett komitológiai eljárásokban is.

2.3. Az Európai Bizottság Fiscalis 2013 és Customs 2013 Programja

A Fiscalis 2013 és Customs 2013 Program az Európai Bizottság égisze alatt működő, párhuzamosan futó, sok hasonlóságot mutató közösségi támogatási programok. Céljuk a vám- és adóügyi együttműködés központi – Bizottsági szintű – és tagállami támogatása, a legjobb gyakorlatok megosztása és egyes végrehajtási szabályok kimunkálása. A NAV tekintetében ez a két program jelentős támogatást nyújt a munkatársak részére szervezett nemzetközi tanulmányutak finanszírozásában, kihasználásuk és így a nemzeti költségvetés terheinek csökkentése a NAV nemzetközi szakterületének egy jelentős feladata.

2.3.1. A Fiscalis 2013 Program

A Fiscalis 2013 Program az Európai Unió olyan közösségi programja, amelynek elsődleges célja a Közösségen belüli piacon működő közvetett adózási rendszer fejlesztése, illetve a határokon átnyúló adócsalások közösségi szintű visszaszorítása érdekében a tagállamok közötti adóügyi együttműködésének elősegítése.

Jogalapja az Európai Parlament és a Tanács 1482/2007/EK határozata (2007. december 11.) a belső piac adózási rendszerei működésének javítását célzó közösségi program létrehozásáról. A program hat – az EU költségvetési időszakához igazodó – költségvetési évet felölelve 2008. január 1. – 2013. december 31. között valósul meg. A hat év elteltét követően a Fiscalis 2020 Program lép életbe, amely 2014. január 1-től 2020. december 31-ig tart majd, hasonló keretek között.

A program megvalósítása során minden évben Támogatási Megállapodást (Grant Agreement) írnak alá a programban résztvevő országok (28 tagállam, továbbá Macedónia, Szerbia és Törökország, mint csatlakozni kívánó országok), amely tartalmazza az adott pénzügyi évre szóló pénzügyi keretet.

A program konkrét célkitűzései a következő adónemek vonatkozásában állnak fenn:

- hozzáadott-érték típusú adók és jövedéki adók;
- jövedelemadók és tőkeadó;
- biztosítási díjak;
- tagjelölt és lehetséges tagjelölt országok tekintetében ezen országok különleges igényeinek kielégítése az adójog és az igazgatási kapacitás területén annak érdekében, hogy azok megtegyék a csatlakozáshoz szükséges intézkedéseket.

A Fiscalis 2013 program olyan rendszert alakított ki, melynek segítségével a tudás megosztása és a tapasztalatcsere szervezett formában zajlik. A közösségi szintű adóigazgatási kultúra kialakításának eszközeit segítik a határokon átnyúló adókikerülés és adócsalás elleni fellépés hatékonyabbá tételére irányuló közös fellépések. A kommunikációs és információcsere-rendszerek elsősorban az általános forgalmi adó és a jövedéki adórendszer hatékonyságának megerősítését és fejlesztését szolgálja.

A kommunikációs és információcsere-rendszereken felül a program az alábbi tevékenységekből áll még:

1. **Többoldalú ellenőrzések:** A többoldalú ellenőrzés ugyan időben nem elsőként született, a közös fellépés iskolapéldájának tekinthető. Az intézmény lényege, hogy információcsere céljából egy vagy több tagállam megállapodhat abban, hogy saját területükön egyidejű ellenőrzésnek vetik alá két vagy több olyan adóalany adózási helyzetét, akikhez közös vagy egymást kiegészítő érdekeik fűződnek,

feltéve, ha az ilyen ellenőrzés hatékonyabbnak tűnik, mintha csupán egyetlen tagállamban kerülhetne a sor az ellenőrzésre.

2. **Szemináriumok:** A szeminárium valamely, a Fiscalis 2013 Programban részt vevő állam vagy az Európai Bizottság által kezdeményezett, egyszeri alkalommal, egy előre meghatározott speciális témakörben, a részt vevő államok részére megrendezett esemény (fórum, konferencia).
3. **Workshopok:** Valamely, a Fiscalis 2013 Programban részt vevő állam vagy a Bizottság által kezdeményezett, előre meghatározott témakörben, egyszeri alkalommal összehívott esemény, amely a szemináriumtól elsősorban a korlátozott, ezáltal kisebb meghívotti kör és az ebből adódó fokozottabb interaktivitás és rugalmasság, valamint az azonos munkanyelvben tér el.
4. **Projektcsoportok:** A projektcsoport valamely, a Fiscalis 2013 Programban részt vevő állam vagy az Európai Bizottság által kezdeményezett, egy előre meghatározott cél érdekében, előre meghatározott időre létrejövő munkacsoport, amelynek lényege, hogy előre meghatározott eredmények elérésére alakul, korlátozott számú résztvevővel működik.
5. **Tisztviselőcsere** (munkalátogatás, tanulmányút): amely lehetőséget teremt a különböző országokban dolgozó tisztviselőknek arra, hogy tanulmányozzák egymás gyakorlatát és megosszák szakmai tapasztalataikat. A program keretében a tisztviselőknek alkalma nyílik látogatást tenni egy másik résztvevő ország adóhatóságánál előre meghatározott célok elérése érdekében.
6. **Oktatás, szakmai képzés:** A korábbi programokból szerzett tapasztalatok rámutatnak arra, hogy egy közös képzési program összehangolt kidolgozása és végrehajtása eredményesen járul hozzá a program célkitűzéseinek megvalósításához, különösen a közösségi jog magas szintű elsajátítása által (pl. áfa eLearning modul kifejlesztése).
7. **Fórumok:** A fórumokat a Fiscalis 2013 Program keretében megvalósított tevékenységek egyes szakterületeken átívelő koordinációs igénye hozta létre. Témáját mindig egy-egy jól körülhatárolt problémakör adja, ilyen például az adótudatosságot elősegítő kommunikációs eszközök fejlesztési szükségletének megvitatása, a tagállamok adózói felé történő információáramlás hatékonyságának értékelése

A Program megvalósulását a résztvevő országok és a Fiscalis Bizottság folyamatosan, közösen figyelemmel kísérik, továbbá felidős és végső értékelés történt a program során.

A program rugalmassága lehetőséget teremt az adóigazgatások számára, hogy a szükségleteknek megfelelő megoldást vegyék igénybe a program átfogó céljának megvalósításához, azaz az adóigazgatások és tisztviselők közötti hatékonyabb együttműködés kialakításához és a bizalomépítés elősegítéséhez.

2.3.2. A Customs 2013 Program

A Customs 2013 Program az EU tag- és csatlakozó államai vámegyüttműködési közösségi programjának jelenlegi változata, amely több száz projektet és programot, szemináriumot, látogatást koordinál és finanszíroz.

Jogalapja a Customs 2013 programhatározat, azaz Európai Parlament és a Tanács 624/2007/EK határozata a közösségi vámügyi cselekvési program (Customs 2013) létrehozásáról (2007. május 23.), amely lefekteti annak céljait és eszközeit.

A Customs program a Fiscalis 2013 Programhoz hasonlóan hat pénzügyi évre szól (2008. április 1. – 2013. március 31.), és ennek kapcsán is minden évben Támogatási Megállapodást (Grant Agreement) írnak alá a programban résztvevő országok. A Támogatási Megállapodás tartalmazza az adott pénzügyi évre szóló pénzügyi keretet. A hat év elteltét követően a Customs 2013 Programot a Customs 2020 Program váltja majd fel, amely 2014. január 1-jétől 2020. december 31-ig fog tartani, közel azonos keretek között.

Az Európai Bizottság Adózás és Vámunió Főigazgatósága (Directorate General for Taxation and Customs Union, DG TAXUD) által koordinált Customs 2013 Programhoz tartoznak a közös projektek, valamint a valamennyi szinten végzett együttműködés: a vámhatóságok vezetőinek vámpolitikai csoportjában csakúgy, mint a legkisebb vámhivatalok között, például munkalátogatások és projektcsoportok által. Így a program valóban a teljes vámtevékenységet lefedi.

A program az alábbi tevékenységekből áll:

1. kommunikációs és információcsere-rendszerek;
2. legjobb gyakorlatok összehasonlító elemzése (benchmarking);
3. szemináriumok és szakmai műhelyek;

4. projektszoportok és irányítócszoportok;
5. munkalátogatások (working visits);
6. képzési tevékenységek;
7. monitoring;
8. a program céljainak megvalósításához szükséges bármilyen egyéb tevékenység

A Fiscalis 2013 Program esetében sajátos többoldalú ellenőrzések helyett a Customs 2013 Programban a benchmarking jelenik meg. Ez két vagy több szervezet közös projektje, amelynek során összehasonlítják a működésüket, és a legjobb gyakorlatok kiszűrésére törekszenek saját tevékenységük fejlesztése céljából. A projektekben általában 2-4 ország vesz részt, az egyes vámhatóságokat 2-4 fő képviseli. Egy-egy projekt kiváló tanulási lehetőséget jelent a résztvevők számára. Gyakran megállapítást nyer, hogy a projekt során tapasztalt jó gyakorlatok ugyanabba az irányba mutatnak, mint a saját gyakorlat.

A tisztviselőcsere-program céljai sokoldalúak. A tisztviselőcserek munkalátogatások (*working visits*) vagy egyre inkább néhány napos, célzott látogatások (*targeted exchanges*) formájában valósulnak meg, amelyek célja a fejlesztés alatt álló új alkalmazásokkal és megvalósításokkal való ismerkedés az egyes tagállamokban. A tisztviselőcsere kiváló tapasztalatszerzési lehetőség, amely lehetővé teszi a személyes kapcsolati hálózat kiépítését, a saját munkavégzés és jó esetben az egész munkahelyi közösség fejlesztését, valamint növeli a saját munka megbecsülését is.

A vámprogramok ily módon nem csupán a gyakorlatok fejlesztését jelentik, hanem rajtuk keresztül arra is lehet hatni, hogyan fejlesszék az eljárásokat, jogszabályokat és informatikai megújulást közösségi szinten.

Az EU-s döntéshozatal bonyolult szabályrendszerek betartásával történik. A szakmailag legfontosabb érdekeink érvényesítésére, a döntések befolyásolására nem egyszer a tisztviselői szintű előkészítő csoportokban, projektekben és az azokhoz kapcsolódó nem-hivatalos megbeszéléseken van lehetőségünk. A Customs 2013 Program számos ilyen csoport működését teszi lehetővé, amelyeken keresztül a szakértők befolyásolni tudják a gyakorlati szempontból fontos részleteket és irányokat. A NAV munkatárainak aktív, koordinált részvétele tehát elsődleges fontosságú.

2.4. A NAV EU támogatással megvalósuló projektjei

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV), jogelődjeihez - az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatalhoz, valamint a Vám- és Pénzügyőrséghez hasonlóan aktívan részt vesz uniós támogatási projektek megpályázásában, megvalósításában.

Az alábbiakban olyan, adó, vám és bűnügyi szakterületet érintő uniós támogatási lehetőségeket ismertetek, amelyek nem normatív módon - mint például a Customs 2013 és Fiscalis 2013 programok - hanem kifejezetten pályázás útján érhetőek el.

Az uniós forrásokhoz való hozzáférésre kétféle módon juthat a NAV. Egyfelől, mint a források kedvezményezettje, amikor direkt módon az EU Bizottság, vagy közvetetten, megosztott irányítási rendszerben, egy Felelős Hatóság döntése alapján nyílik lehetőség az EU-s pénzek felhasználására. Ilyen uniós program például a Külső Határok Alap, az ISEC program vagy a Hercule program. Az uniós források elérésének másik módja, amikor mint donor szervezet veszünk részt nemzetközi képzési célú projektek lebonyolításában. Erre példa a Twinning , illetve TAIEX program .

A NAV számára az első két év sikeresnek tekinthető, mivel a megigényelt uniós források közel 90%-át összesen 1,456 milliárd Ft-ot sikerült elnyernie.

A NAV által a megalakulást követően megvalósított programok az alábbiak:

2.4.1. Hercule program

A Hercule II program a 2007 – 2013 közötti időszakra vonatkozik. A program által az EU célja a Közösség pénzügyi érdekeit sértő csalások és egyéb jogellenes tevékenységek elleni küzdelem. Hercule II. program keretében képzés, valamint eszközbeszerzés megpályázására van lehetőség. A költségek az alábbiak szerint oszlanak meg: beszerzés esetén a nettó elszámolható költségek maximum 50%-át az OLAF, a fennmaradó 50%-ot és az ÁFA összegét pedig a NAV finanszírozza, képzés esetén pedig a nettó elszámolható költségek maximum 80%-át támogatja az OLAF, és a fennmaradó 20%-ot és a teljes költség ÁFA összegét finanszírozza a NAV.

2.4.2. ISEC program

A 2007–2013-as időszakra vonatkozó „Bűnmegelőzés és a bűnözés elleni küzdelem programot” a Biztonság és a szabadságjogok védelme általános program keretében hozta létre

az EU Bizottság. A projektek speciális célja többek között a rendvédelmi szervek, más nemzeti hatóságok és az érintett uniós szervezetek közötti koordináció, együttműködés és közös megegyezés elősegítése és kialakítása, így ez a program elsősorban a NAV bűnügyi és rendészeti területének támogatására nyújt lehetőséget.

A legkedvezőbb pályázási konstrukciót megtestesítő keret-partnereknek szóló felhívásra történő jelentkezés csak azon szervezetek számára áll nyitva, amelyek előzetesen Keret-megállapodást kötöttek az Európai Bizottsággal. A megállapodásban a szerződő tagállamnak minimum három projekt megvalósítását kell vállalnia, cserében viszont az unió a 95%-os finanszírozás, és zártkörű pályázatokon történő részvétel lehetőségét biztosítja. 2012. óta a NAV is keretpartner.

A programban történő részvétel társfinanszírozást igényel, amelynek mértékét az éves programok, továbbá az egyes pályázati felhívások tartalmazzák. A korábbi évek folyamán az uniós támogatás mértéke folyamatosan növekedett. A jelenleg alkalmazandó uniós előírások alapján a projektek elszámolható költségeinek maximum 90%-át – keret-partnerek esetében akár maximum 95%-át – finanszírozza az EU.

Az ISEC program a 2014-2020-as költségvetési időszakban a Belső Biztonsági Alap keretében folytatódik tovább.

2.4.3. Külső Határok Alap (KHA)

A program Európai Bizottság általi életre hívását a migrációs áramlások és a biztonsági fenyegetések által támasztott kihívás eredményezte, amely problémákat a tagállamok csak közösen tudják kezelni.

Magyarország a jelenleg 26 tagot számláló ún. schengeni térséghez teljes jogú tagként 2007-ben csatlakozott, így a határellenőrzés áttevődött a schengeni külső magyar-ukrán, magyar-román, magyar-szerb, magyar-horvát határszakaszokra (1103 km). A külső határok védelmével kapcsolatos feladatok ellátását nehezíti, hogy Hazánk a nyugat-európai országokba irányuló illegális migráció tranzit-útvonalába esik. A schengeni külső határszakaszokon a bevándorlók növekvő létszáma mellett a határátkelőhelyeken a nyugat-európai szabadságolási időszakokban az Unióba turisztikai céllal érkező utasok, valamint az Unió területéről kiutazó turisták, illetve az otthonuk és a munkahelyük között ingázó vendégmunkások száma is jelentős. Mivel 2013. július 1-ét követően Horvátország is az EU

tagja lett, valamint még ez évben várható Románia schengeni övezetbe való csatlakozása, így a két külső határ, melyek fejlesztésére a KHA támogatás igénybe vehető, a szerb és ukrán határszakasz.

Magyarország számára a KHA keretében a 2007-2013-as időszakra 62,58 millió euró (19,4 Mrd Ft) állt rendelkezésre, mely összeg az érintett hazai szervezetek által benyújtott, a Belügyminisztérium, mint Felelős Hatóság által támogathatónak ítélt projektjavaslatokat tartalmazó, az Európai Bizottság által jóváhagyott éves terv alapján évenként kerül elosztásra, felhasználásra. A tagállamok a társfinanszírozás rendszerére épülő, és fejlesztési irányokat mutató többéves programok, és éves forráselosztás alapján működő alapokhoz projektek révén juthatnak hozzá.

2.4.4. Európai Szomszédsági és Partnerségi Eszköz (ENPI)

Az ENPI program célja a keleti partnerség országai, esetünkben Ukrajna meghatározott régiói és a tagállamok "szomszédos" határ menti régiói közötti, környezeti, szociális és gazdasági szempontból fenntartható együttműködésének fokozása és elmélyítése. A támogatásban részesülő projektek finanszírozása részben az ENPI programból (90%), részben a 10% arányú nemzeti társfinanszírozásból valósulnak meg. A program 3. prioritása a határok átjárhatóságának növelését, ezen belül a határ menedzsment hatékonyságának javítását célozza, melynek keretében lehetőség van a határátkelőhelyek közlekedési infrastruktúrájának és felszerelésének fejlesztésére.

A Magyarország által a „Jól Működő és biztonságos határ Magyarország és Ukrajna között” címen benyújtott nagyprojektet az Európai Bizottság a HU-SK-RO-UA ENPI CBC program keretében jóváhagyta.

A NAV a projektet az Országos Rendőr-főkapitányság által vezetett, az ukrán vámhatóságot, valamint határőrséget is magában foglaló konzorcium tagjaként hajtja végre, melynek keretében határátkelőhely fejlesztésre, valamint kutatóeszközök beszerzésére kerül sor az ukrán-magyar határszakaszon.

2.5. Kétoldalú nemzetközi együttműködések

A kétoldalú együttműködések kialakítását alapvetően határozza meg az a nemzetközi kapcsolatrendszer, amelyben Magyarország elhelyezkedik. Mind az Európai Unió tagságunk,

NATO tagságunk mind a regionális és világszervezetekben viselt tagságunk kisebb vagy nagyobb mértékben determinálja, hogy a nemzetközi kapcsolatainkban milyen mozgásterünk lehet. Egyes esetekben az Európai Unió tagállami működés korlátozza az együttműködéseket, más esetekben viszont érdemi nemzeti erőfeszítések nélkül kialakítja azokat.

A NAV kétoldalú kapcsolatainak kialakításában számos érdeket vesz figyelembe, hiszen az eltérő szakmai ágak feladatainak ellátásához eltérő kapcsolatokra van szükségük az egyes államokkal, állami szervekkel. Bűnügyi és rendészeti területen kifejezett jelentősége van a szomszédos államoknak, amelyek hatóságaival való együttműködés, a gyors és hatékony információcsere mára alapvető szükségletté lépett a jogellenes cselekményt elkövetők elleni fellépésben. Vámegyüttműködési szempontból ugyanakkor sokkal nagyobb jelentősége van a két ország közötti – vámhatárokat is átlépő – kereskedelmi forgalom volumenének. Az adóügyi együttműködést a hasonló méretű és adóteljesítményű országokkal való tapasztalatcsere, illetve a különböző – például körhinta jellegű – csalások felderítésére való törekvés határozza meg.

Az Európai Unió, mint vám tekintetben szupranacionális tér meghatározta a vámigazgatások együttműködésének fő kereteit. Az uniós tagállamokkal a való multilaterális vám-egytműködési jogszabályi keret a Tanács 515/97/EK rendelete (1997. március 13.) a tagállamok közigazgatási hatóságai közötti kölcsönös segítségnyújtásról, valamint a vám- és mezőgazdasági jogszabályok helyes alkalmazásának biztosítása érdekében e hatóságok és a Bizottság együttműködéséről. Ezen felül az egyes tagállamokkal való adó-, vámszakmai és bűnügyi kapcsolatokat számos kétoldalú egyezmény, megállapodás szabályozza. Ugyanakkor az Európai Unió részt vállal az adóügyi közös fellépések finanszírozásából is: ennek legkézenfekvőbb példája a Fiscalis 2013 program által finanszírozott többoldalú ellenőrzések (MLC) rendszere vagy a közvetett adók megfizetésének ellenőrzésére szolgáló úgynevezett VIES⁴ rendszer üzemeltetése.

Az IOTA és az OECD az adóügyi együttműködés technikai alapjainak megalkotásában ért el jelentős eredményeket, az általuk kialakított minta-megállapodások, tapasztalatcsere fórumok, workshopok és egyéb együttműködési formák kiváló lehetőséget teremtenek arra, hogy a részes államok kétoldalú nemzetközi kapcsolataikat megfelelő módon kialakítsák és ápolják.

⁴ VAT Information Exchange System -. ÁFA Információs Rendszer – az Európai Unió azon elektronikus rendszere, amelynek segítségével az egyes tagállami adóhatóságok adószámok megerősítését kérhetik egy másik tagállam adóhatóságától.

A NAV kiemelt feladatként kezeli a bilaterális együttműködéseket, az EU és más nemzetközi szervezetek nyújtotta kereteket alapul véve és felhasználva a kiemelt jelentőségű partnerországokkal szakmai és nemzetgazdasági érdekeink mentén az együttműködést kiszélesítettük és elmélyítettük. A következőkben a jelenleg legnagyobb aktivitást mutató illetve egyéb okból a NAV érdeklődésének középpontjában álló partnerországokkal folytatott együttműködést kívánom bemutatni kiemelve az elmúlt időszak legfontosabb relációs eseményeit.

2.5.1. Amerikai Egyesült Államok

A NAV a szomszédos és az uniós tagállamokkal történő együttműködésen felül olyan távoli, harmadik országokkal is mélyítette a kapcsolatait, mint az Egyesült Államok.

Az NAV az egyesült államokbeli adóigazgatással, a Belföldi Bevételi Hatósággal (Internal Revenue Service – IRS) és a Bevándorlási és Vámrendészeti Hatósággal (Immigration and Customs Enforcement – ICE) ápol intenzív kapcsolatokat, különösen a bűnügyi szakterület vonatkozásában. Az együttműködés eredményeképpen 2011 végén megvalósult az IRS pénzügyi nyomozati technikákról szóló egyhetes képzése (FIT tréning), amelyen a NAV bűnügyi szakterületének kollégái és ügyészek vettek részt. 2012-ben ismét lehetőség nyílt a tanfolyamon való részvételre, amely ezúttal egy kétnapos, úgynevezett train the trainer képzéssel is kiegészült. A train the trainer képzés célja az volt, hogy a magyar szakemberek olyan oktatásban részesüljenek, ami alapján később ők maguk tarthassanak a pénzügyi nyomozás módszereiről szóló kurzust. 2012 májusában a NAV bűnügyi delegációja Washingtonba utazott, ahol az Egyesült Államok Belföldi Bevételi Hatóságának Bűnügyi Igazgatósága (IRS CI) mellett egyéb, IRS szervezeti egységeket, illetve az Egyesült Államok Pénzügyminisztériuma (Department of the Treasury) Adóelemzési Hivatalának Bevételi Előrejelzési Osztályát látogatta meg. 2012 júniusában az IRS képviselőjének és az IRS Frankfurtban tevékenykedő regionális rendészeti attaséjának magyarországi viszontlátogatását követően – az amerikai Bevándorlási és Vámhivatallal már kiépült kapcsolatok mellett – a NAV bűnügyi szakterületének látókörébe került az IRS frankfurti rendészeti attaséi irodájával való együttműködés lehetősége is.

Az NAV intenzív kapcsolatot tart fent az Egyesült Államok bécsi vámattaséi irodájával (Office of the USA Law Enforcement Attaché), amellyel az együttműködés eredményeképpen

egy nagy összegű vámcsalás gyanújával kapcsolatos, négy éven keresztül húzódó megkeresés ügyét sikerült lezárni 2012 júniusában.

2013 júniusában került sor a CIT (kettős felhasználású árufelismerő) instruktorképzés megrendezésére, amely a korábban az USA Energiaügyi Minisztériuma (USA Department of Energy) által a vámszakterület kollégái részére tartott CIT képzés leendő oktatói számára összeállított képzése volt. A CIT képzés magyar sajátosságokhoz igazodó regionális képzéseire 2013 szeptemberétől kerül sor.

A kétoldalú együttműködés alapja, jogi háttere, megállapodások:

1. **Kettős adózás elkerüléséről** szóló egyezmény (gyakorlati végrehajtása az Ellenőrzési Főosztály hatásköre): 49/1979. (XII. 6.) MT rendelet
2. Az EK és az Amerikai Egyesült Államok között a **vámügyi együttműködésről** és kölcsönös jogsegélyről szóló Megállapodás 1997. május 28-án, Hágában került aláírásra (hatályba lépés ideje: 1997. augusztus 1.) és teremti meg a jogalapot az államok közötti együttműködésre. [Celex szám: 21997A0812(01)].
3. Az Európai Közösség és az Amerikai Egyesült Államok közötti, a **vámügyi együttműködésről** és kölcsönös jogsegélyről szóló megállapodásnak a szállítótartályok biztonsága és egyéb kérdések tekintetében való **elmélyítéséről** és hatályának kiszélesítéséről szóló megállapodás 2004. április 22-én lépett hatályba [Celex szám:22004A0930(02)]

2.5.2. Ausztia

Az osztrák adó- és vámigazgatás a Szövetségi Pénzügyminisztérium részét képezi. Az adó- és vámigazgatás központi és regionális szinten nem válik külön egymástól, helyi szinten azonban igen.

Legutóbb 2013. február 20-án Győrben találkoztak egymással a NAV és az osztrák adó- és vámhatóság büntetőjogi szakterületi felső-vezetői. A találkozó elsődleges célja a bilaterális kapcsolatok aktivizálása volt, az esemény ugyanakkor lehetőséget biztosított a nemzetközi büntetőjogi együttműködés stratégiai kérdéseinek és a büntetőjogi nemzetközi információcsere napi gyakorlata kapcsán felmerült problémás kérdések áttekintésére. A napirendre tűzött kérdések

között kiemelt jelentőséggel bírt a legfőbb elkövetői magatartásokhoz kapcsolódó tapasztalatcsere, különös tekintettel a bázisolajak, a kínai áruk, a cigaretta-csempészet, továbbá a magyar adócsalók által az áfa-fizetési kötelezettség kijátszása céljából alapított szlovákiai cégek kérdéskörére.

Osztrák relációban rendkívüli sikerként könyvelhető el, hogy 2011. év végén az osztrák vámhatóság felszámolta a soproni pályaudvaron több éve működtetett szolgálati helyet, ún. határforgalom-ellenőrző pontot, ahol tényleges jogszabályi alapok nélkül intéztek vámeljáráásokat meg nem határozható összegű vámbevétel beszedése mellett. Hasonló ellenőrző pontok Sopron mellett Szentgotthárd, Pamhagen és Hegyeshalom pályaudvarokon is kialakításra kerültek, ezek működtetését az akkori vasúti forgalom gyorsítása tette indokolttá (jogszabályi alapjuk: 1993. évi XV. törvény, valamint a 75/1993. (V.12.) kormányrendelet). Ezen utóbbi ellenőrző pontok megszüntetésre kerültek, a soproni azonban továbbra is működött, mégpedig az eredeti feladatától jelentősen eltérő céllal.

A kétoldalú együttműködés alapja, jogi háttere, megállapodások:

1. A Magyar Népköztársaság Kormánya és az Osztrák Köztársaság Kormánya között Budapesten, az 1977. évi május hó 2. napján aláírt, a **vámkérdésekben történő együttműködésről** és kölcsönös segítségnyújtásról szóló egyezmény (Kihirdetve: 33/1978. (VII. 4.) MT rendelet)
2. A Magyar Köztársaság és az Osztrák Köztársaság között a határokat átlépő **bűnözés megelőzése** és leküzdése érdekében folytatandó együttműködésről szóló, Heiligenbrunnban, 2004. június 6-án aláírt Szerződés (Kihirdetve: 2006. évi XXXVII. törvény)
3. A Magyar Köztársaság Kormánya és az Osztrák Szövetségi Kormány között Hegyeshalom-Nickelsdorfban **közös kapcsolattartási szolgálati helyen** történő együttműködésről szóló Megállapodás (Kihirdetve: 274/2007. (X. 20.) Korm. rendelet)
4. **Kettős adóztatás** elkerüléséről szóló egyezmények:
 - a. A Magyar Népköztársaság és az Osztrák Köztársaság között a kettős adóztatás elkerülésére a hagyatéki és az öröklési adók területén Bécsben, 1975. február 25-én aláírt egyezmény (Kihirdetve: 1976. évi 1. tvr.)

- b. A Magyar Népköztársaság és az Osztrák Köztársaság között a kettős adóztatás elkerülésére a jövedelem-, a hozadéki és a vagyonszármazékok területén Bécsben, 1975. február 25-én aláírt egyezmény (Kihirdetve: 1976. évi 2. tvr.)

2.5.3. Azerbajdzsán

2009. május 7-én - Svédország és Lengyelország által kezdeményezett - EU Keleti Partnerség program (amely 600 millió eurós finanszírozási alapot foglal magában) legfőbb célja a gazdasági és a politikai kapcsolatok szorosabbá tétele az EU és a programban részt vevő hat ország között (Ukrajna, Fehéroroszország, Moldova, Azerbajdzsán, Örményország és Grúzia). A kiemelt területek közé tartozik a demokrácia erősítése, a jó kormányzás, a stabilitás és az energiabiztonság megteremtése, az állampolgári mobilitás (vízumkönnyítések) elősegítése. A 2011-es EU-elnökségünk során a Keleti Partnerség prioritásai közé tartozott a kölcsönös vámügyi segítségnyújtás kereteinek kidolgozása a Partnerségbe bevont/bevonni kívánt államokkal a vámjogszabályok helyes alkalmazásának érdekében, valamint az aktív részvétel a Partnerségbe bevont/bevonni kívánt államok vámhatóságai részére nyújtandó vámszakmai segítségnyújtásban. A program jelenleg is folyamatban van.

2011 áprilisában került megrendezésre egy felső vezetői szintű szeminárium a „Vámegyettműködés és ellenőrzések az EU keleti határain” tárgyában Budapesten.

Az Azerbajdzsáni Köztársasággal kialakított élénk adó- és vámszakmai kapcsolatok 2012-ben az azeri-örmény diplomáciai konfliktus következtében megtorpantak. Tekintettel arra, hogy a fent említett diplomáciai konfliktus időközben rendeződött, az azeri meghívásnak eleget téve 2013. II. félévében vámvezetői találkozóra kerül sor a két ország közötti vámegyettműködés fejlesztése érdekében, hozzájárulván azon kormányzati törekvéshez, amely kiemelt feladatként kezeli az egész kaukázusi térséggel kiépítendő stratégiai partnerséget, valamint amely szerint a mostani a legígéretesebb időszak a két ország közötti egyettműködés megerősítésére.

A NAV célja továbbá az intenzív vámszakmai egyettműködés mellett az adó-egyettműködés fejlesztése, amelynek érdekében a NAV adószakértők kiutaztatását tervezi az ottani adóügyi munka tanulmányozása céljából, tekintettel arra, hogy a két fél egyetért abban, hogy egyes adóügyi kérdésekben kölcsönös az érdeklődés.

Az Azerbajdzsáni Köztársaság elnökének, Ilham Aliyev úrnak a politikai nyilatkozata szerint 2013 az információs és kommunikációs technológia, ennek keretében az elektronikus kormányzat éve Azerbajdzsánban.

A kétoldalú együttműködés alapja, jogi háttere, megállapodások:

1. A **kettős adóztatás** elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról szóló egyezmény (amely a jövedelem- és a vagyonadókat érinti) 2008. február 18-án került aláírásra a Magyar Köztársaság és az Azerbajdzsáni Köztársaság Kormányai között, és 2009. január 1-én lépett hatályba.
2. Az **adóigazgatási területen történő együttműködésről** szóló megállapodás (tapasztalatcsere az adóhatóságok munkaszervezési gyakorlatának és irányításának területén) aláírására 2011. november 11-én került sor az Azerbajdzsáni Köztársaság Adóügyi Minisztériuma és a Magyar Köztársaság Nemzetgazdasági Minisztériuma között. A megállapodást dr. Schmitt Pál köztársasági elnök úr 2011. november 11-12. között tett bakui látogatása során Matolcsy György miniszter úr meghatalmazása alapján Arnold Mihály, vám- és pénzügyőri szakmai elnökhelyettes úr írta alá.
3. Az Európai Közösségek és tagállamai, valamint az Azerbajdzsáni Köztársaság közötti, 1996. április 22-én kelt Partnerségi és együttműködési megállapodás hatóságok közötti **kölcsönös vámügyi segítségnyújtásról** szóló Jegyzőkönyve (1999. július 1-jétől hatályban, Celex: 21999A0917) szolgál alapjául a Magyarország és az Azerbajdzsáni Köztársaság vámigazgatásai között 2002. év óta fennálló kapcsolatnak. Ezt a jegyzőkönyvet egészíti ki a 2006. február 3-án aláírt, a Magyar Köztársaság Vám-és Pénzügyőrsége és az Azerbajdzsán Köztársaság Állami Vámbizottsága közötti együttműködésről szóló Jegyzőkönyv.

2.5.4. Egyesült Királyság

Az Egyesült Királyságban szintén integrált adó- és vámhatóság működik (Her Majesty's Revenue and Customs – HMRC). A HMRC bizonyos jellegzetesen vámrendészeti feladatait a határőrségre (UK Border Agency) szervezték ki.

Az NAV Egyesült Királysággal folytatott együttműködése jellemzően a HMRC Bécsbe delegált regionális bűnügyi összekötő tisztjeivel való kapcsolattartáson keresztül valósul meg. 2011 februárjában a korábbi összekötő tiszt, Paul Conroy találkozott a NAV stratégiai elnökhelyettesével. A találkozó célja az Egyesült Királyságban már korábban végbement adó- és vámhatósági integráció fejleményeinek és módszereinek tanulmányozása volt.

Paul Conroy mandátumát átvevő Adam Kingsgate, illetve Garry Lisle regionális bűnügyi összekötő tisztek 2013 júniusában kezdeményezték a NAV bűnügyi szakterületével már fennálló, jól működő kapcsolat mellett a NAV adó- és vámszakmai szakterületével való együttműködés elmélyítését. A kezdeményezés nyomán 2013 júliusában kétoldalú tárgyalásra került sor az egyesült királysági fél és a NAV vám- és jövedék szakterületei között, amelyen a Központi Kapcsolattartó Iroda és a Pénzmosás Elleni Információs Iroda képviselői is részt vettek.

Az adó- és vámszakmai, valamint bűnügyi együttműködések jogi alapjai:

1. Az 1978. évi 15. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a **kettős adóztatás** elkerüléséről szóló egyezmény.
2. A tagállamok közigazgatási hatóságai közötti **kölcsönös segítségnyújtásról**, valamint a vám- és mezőgazdasági jogszabályok helyes alkalmazásának biztosítása érdekében e hatóságok és a Bizottság együttműködéséről szóló 515/97 EK tanácsi rendelet.
3. A Magyar Köztársaság Kormánya, valamint Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyság Kormánya között a **vámhatóságaik közötti kölcsönös adminisztratív segítségnyújtásról** szóló Egyetértési Memorandum kihirdetéséről (30/1991. (II. 26.) Korm. rendelet)

2.5.5. Franciaország

A francia adó főigazgatóság és a magyar adóhivatal elnöke által 2006-ban aláírt adóigazgatási együttműködési keret-megállapodás teremtette meg az alapjait a két fél közötti kooperációnak. Ezen kezdeményezés mentén került sor 2011-ben a kapcsolatok újrafelvételére a francia féllel, amelynek eredményeként az azóta eltelt időszakban két budapesti szeminárium és egy párizsi tanulmányút során nyílt lehetőség a NAV képviselői részére a franciaországi tapasztalatok megismerésére.

A francia-magyar együttműködést tovább erősíti, hogy a francia adóhivatal egy twinning projekt keretében segítette Magyarországot az adóügyi kockázatelemzési rendszer kialakításában és működtetésében.

A francia relációt erősíti, hogy a NAV 2011-ben részt vett a francia Comité Colbert hamisítás elleni plakátkampányában.

A tervek között szerepel a 1993-ban aláírt magyar-francia csereüdületési megállapodás megújítása. Az előzetes tárgyalások eredményeként elkészült a csereüdületési keret-megállapodás szövegtervezete, amelynek aláírására, a magyar és a francia fél közötti egyeztetéseket követően, várhatóan 2013-ban kerül sor.

A kétoldalú együttműködés alapja, jogi háttere, megállapodások:

1. A két adóhivatal közötti kooperációról szóló **adóigazgatási együttműködési keretmegállapodás** (2006. május 22.)
2. A 2007. május 9-én aláírt francia-magyar **twinning szerződés**.
3. A 65/1981. (XII.16.) MT rendelettel kihirdetett, a **kettős adóztatás** elkerüléséről szóló egyezmény.
4. A tagállamok közigazgatási hatóságai közötti kölcsönös segítségnyújtásról, valamint a vám- és mezőgazdasági jogszabályok helyes alkalmazásának biztosítása érdekében e hatóságok és a Bizottság együttműködéséről szóló 515/97 EK tanácsi rendelet.
5. A Magyar Köztársaság Kormánya és a Francia Köztársaság Kormánya között a **vámügyekben történő kölcsönös adminisztratív segítségnyújtásról** szóló Egyezmény (kihirdette a 145/2000. (VIII. 23.) Kormányrendelet) aláírására 1998. február 26-án, Budapesten került sor.
6. A Magyar Köztársaság Vám- és Pénzügyőrségének országos parancsnoka és a Francia Köztársaság Költségvetési Minisztériuma Vám és Közvetett Adók főigazgatója **Közös szándéknyilatkozatot** írt alá 1998. február 26-án, Budapesten.

2.5.6. Hollandia

Hollandiában a magyar hatósághoz hasonlóan integrált adó- és vámigazgatás működik. Az adó-, és különösen a vámszakmai együttműködés fontos tényezője a budapesti székhellyel működő holland regionális vámattaséi iroda. Az NAV Hollandiával kiépült kapcsolataiban kulcsszerepet játszik Frouwe Ebbens vámattasé asszonnyal folytatott folyamatos

kapcsolattartás. A vámattaséi iroda révén konkrét megkeresések esetében a szokásosnál jóval gördülékenyebb együttműködést sikerült kialakítani.

Hosszú, kétoldalú egyeztetési folyamat eredményeképpen 2011 októberében Hollandia Adó- és Vámügyi Főigazgatósága és a Magyar Köztársaság Nemzeti Adó- és Vámhivatala között aláírásra került a közvetlen adókat érintő információcseréről szóló együttműködési megállapodás. A megállapodást holland részről aláíró Theo Poolen úr, a Holland Királyság Adó- és Vámügyi Főigazgatóságának adóügyi főigazgató-helyettese, egy újfajta adóhatósági kapcsolattartás gyakorlatával, az úgynevezett horizontális monitoringgal kapcsolatos egynapos, adóhatósági felső vezetőknek szóló előadás holland szakértők általi megtartását ajánlotta fel, amelyre 2012 májusában került sor. A legnagyobb adózókkal való adóhatósági kapcsolattartás egy különleges hollandiai gyakorlatáról szóló előadás hallgatósága a NAV vezetőiből és tíz meghívott magyarországi nagy adózó cég képviselőiből állt össze. Az eseményt jelenlétével megtisztelte Robert Milders úr, a Holland Királyság akkori budapesti nagykövete is. A horizontális monitoringgal kapcsolatos előadás folyamányaként a NAV kiemelt adózókkal foglalkozó szakembereinek hollandiai tanulmányújtjára várhatóan 2013-ban kerül sor.

2013 júliusában került sor a háromévente esedékes, Magyarország és Hollandia közötti, a vámadatokat átadásáról szóló együttműködési megállapodás felülvizsgálatára. A tárgyalás során a magyar fél által javasolt megállapodásbeli szövegmódosításnak köszönhetően a vámadatcsere keretében a NAV-hoz érkező adatok várhatóan a jövőben az adó szakterület részére is átadhatók lesznek, ezzel elősegítve a NAV adócsalás elleni, valamint kockázatelemzési tevékenységét.

A kétoldalú együttműködés alapja, jogi háttere, megállapodások:

1. A 10/1988. (III.10.) MT rendelettel kihirdetett, a **kettős adóztatás** elkerüléséről szóló egyezmény, amelynek gyakorlati végrehajtása az Ellenőrzési Főosztály hatásköre.
2. Együttműködési megállapodás Hollandia Adó- és Vámügyi Főigazgatósága és a Magyar Köztársaság Nemzeti Adó- és Vámhivatala között a **közvetlen adókat érintő információcsere** területén (Budapest, 2011. október 21.).
3. Multilaterális **vámegüttműködési megállapodás** (EU): A tagállamok közigazgatási hatóságai közötti kölcsönös segítségnyújtásról, valamint a vám- és

mezőgazdasági jogszabályok helyes alkalmazásának biztosítása érdekében e hatóságok és a Bizottság együttműködéséről szóló 515/97 EK tanácsi rendelet.

4. Együttműködési megállapodás a magyar Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága és Hollandia Adó- és Vámfőigazgatósága között a **vámtiltoknak minősülő adatok ellenőrzési célú átadásáról**. (Budapest, 2006. szeptember 20.)

2.5.7. Horvátország

Tekintettel a Horvátország Köztársaság 2013. július 1-jei Európai Unió csatlakozására, a NAV kiemelt célja volt 2012-ben ennek támogatása regionális, valamint szakértői szintű találkozók megszervezésével a horvát fél igényeinek megfelelő témakörökben annak érdekében, hogy a történelmi jó viszonyból eredően, méltó keretek közt üdvözljük Horvátországot az Unióban.

Ennek elősegítéséként magyar-horvát vámvezetői találkozóra került sor Budapesten. A tárgyalások eredményeként több szakértői szintű egyeztetésre került sor NCTS, valamint jövedéki témában, egyúttal a kétoldalú együttműködés kiterjesztésre került az uniós csatlakozást megelőző, saját dolgozót érintő biztonsági feladatokra is.

2013-ban az osztrák Pénzügyminisztérium által lebonyolított, horvátországi Integrált Határigazgatás (IBM) tárgyú Twinning projekt keretében, a NAV egy 1 napos tanulmányúton fogadta a horvát vámtisztviselőkből és határőrökből álló csoportot. A látogatás során a külföldi szakértők részére bemutatásra kerül a szerb-magyar határon található Röske-Horgos közúti határátkelőhelyen folyó munkavégzés.

A Horvát Köztársaság Európai Unió csatlakozása alkalmából a horvát vámhatóság nagyszabású ünnepséget rendezett 2013. június 30-án, Zágrábban, valamint a csatlakozás napján, a horvát-szlovén határon található, breganai határátkelőhelyen. Az ünnepségen Varga Mihály úr, nemzetgazdasági miniszter és a NAV többtagú, magas szintű delegációja képviselte Magyarországot, demonstrálva ezzel a magyar-horvát jószomszédi viszonyt, valamint a vámhatóságok közötti kiváló együttműködést. Az eseményen a kulturális műsort a NAV Pénzügyőr Zenekara biztosította, valamint a csatlakozás éjjelén, a horvát-szlovén határon a NAV Pénzügyőr Zenekara játszotta el a három ország nemzeti, valamint az Európai Unió himnuszát.

A kétoldalú együttműködés alapja, jogi háttere, megállapodások:

1. A Magyar Köztársaság és a Horvát Köztársaság között a **kettős adóztatás** elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról a jövedelem- és vagyonadókat területén Barcsón, 1996. augusztus 30-án aláírt Egyezmény kihirdetéséről (2000. évi XVIII. tv.)
2. A Magyar Köztársaság és a Horvát Köztársaság kormánya között, a **vámügyekben történő együttműködésről** és kölcsönös segítségnyújtásról szóló – 1999. szeptember 9-én Zágrábban aláírt – Megállapodás, melyet Magyarországon a 116/2000. (VII. 6.) Korm. Rendelet hirdetett ki.
3. A Magyar Köztársaság és a Horvát Köztársaság között a közúti, a vasúti és a vízi **határforgalom ellenőrzéséről** szóló Egyezmény (2003. szeptember 29., Budapest).
4. Négyoldalú együttműködési megállapodás a Horvát Köztársaság vámigazgatása, a Szerb Köztársaság vámigazgatása, az EU Vám- és Pénzügyi Segítségnyújtási Hivatala (CAFAO) és a Vám- és Pénzügyőrség között a közös határszakaszt érintő **dunai vízi forgalom ellenőrzésének** megkönnyítésére vonatkozó információcsere megszervezéséről (DREWS – Danube River Early Warning System) (2005. június 2., Budapest).

2.5.8. Kínai Népköztársaság

A kínai-magyar kapcsolatok „baráti együttműködési partnerségként” jellemezhetőek és szervesen illeszkednek a 2003-ban elfogadott EU-Kína stratégiai partnerség kereteibe. A két ország között nincsenek alapvető érdekütközések; a kapcsolatépítés és párbeszéd a kölcsönös előnyökre, a belügyekben való be nem avatkozásra és baráti együttműködési partnerségre épül, és Magyarország tiszteletben tartja az “egy Kína” elvet és Kína területi integritását.

Az elmúlt években (a NAV megalakulása óta) Magyarországnak a kínai gazdasági kapcsolatok erősítését célzó politikája keretében egyre sűrűsödnek a két ország magas szintű vezetőinek látogatásai, a kölcsönös politikai bizalom egyre erősödik, a gazdaság és kereskedelem területén a gyakorlati együttműködés biztos léptekkel halad előre. Kiemelést érdemel Ven Csia-pao miniszterelnök úr 2011. júniusi-, valamint Li Ko-csiang miniszterelnök-helyettes úr 2012. áprilisi magyarországi látogatása, amelynek keretében miniszterelnök-helyettes úr felhívta a figyelmet, hogy az utóbbi években a kínai kormány igen

fontosnak tartja a kínai-magyar baráti együttműködés és partneri kapcsolatok fejlesztését és kifejezte abbéli reményét, hogy a kétoldalú kapcsolatok magasabb lépcsőfokra léphetnek.

2011 óta több szakértői kínai delegáció érkezett Magyarországra többek között „*a magyar adórendszer felépítése, az adóbevételek elosztása, az adóbeszedés módszerei, az adótudatosság növelésének eszközei, az ellenőrzés és a társadalombiztosítási járulékok rendszere és beszédese*” témakörében.

Az erősödő gazdasági kapcsolatok jeleként 2012 októberének második felében kétoldalú megbeszélésre került sor a Kínai Népköztársaság Állami Adóhivatala és a NAV között. A találkozón a kínai fél által előzetesen megküldött - a magyar adózói jogvédelemmel kapcsolatos szabályozás megismerése-, az adózással kapcsolatos jogviták rendezésének módjai megismerése-, valamint a jogviták békéltetési eljárással történő rendezésének szabályai megismerésének céljából feltett – kérdések megválaszolására került sor. A találkozó rendkívül sikeresnek bizonyult a két adóhatóság közötti együttműködés továbbfejlesztése szempontjából.

Szintén 2012 októberében sor került egy kétoldalú vámigazgatói találkozóra is Budapesten. A találkozón megerősítésre került, hogy Magyarországnak a kínai gazdasággal ápolta kapcsolatai stratégiai jelentőségűek, a vámszakterület részéről pedig a konstruktív együttműködés kialakítása a cél. A NAV egyúttal elkötelezettséget vállalt a kétoldalú együttműködés további elmélyítése mellett, amely jelentős hatással lehet a gazdasági folyamatok befolyásolására.

Kínai gazdálkodókkal történő együttműködés

A gazdálkodók mellett a kínai migráns közösség megszólítása érdekében megkezdődött a „NAV kínai nyelven” projekt, amelynek célja, hogy a Magyarországon élő kínai lakosságot a saját nyelvén tudja megszólítani a NAV. Újságcikkek, ismeretterjesztő kiadványok, tolmácsolási szolgáltatás valamint kínai-magyar belső használatú adószakmai szótár kidolgozása kezdődött meg, és a legfontosabb vámszakmai ismeretekről egy két kötetes kínai nyelvű kiadvány került előkészítésre. Az üzleti szférával történő együttműködés erősítése érdekében évente kétszer megrendezésre kerül a Vám Kapcsolattartó Csoport Ülés, amelynek célja, hogy a szakmai szövetségeket, érdekképviselői szerveket, illetve a stratégiai jelentőségű gazdálkodókat tájékoztassa az utóbbi időben történt vagy a jövőben várható, a gazdálkodók szélesebb körét érintő változásokról. A kínai gazdálkodókat érintően a 2012. évben sor került a vámszakmai aktualitások bemutatására többek között a Magyar-Kínai

Gazdasági Kamara felkérésére, illetve a Magyar Vámügyi Szövetség által szervezett konferencián.

A kétoldalú együttműködés alapja, jogi háttere, megállapodások:

1. Kettős adózás elkerüléséről szóló egyezmény (1999. évi XV. törvény)
2. 2010. évi CXXIX. törvény a Magyar Köztársaság Kormánya és Hongkongnak, a Kínai Népköztársaság Különleges Közigazgatási Területének Kormánya között a kettős adóztatás elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról a jövedelemadók területén, Budapesten, 2010. május 12. napján aláírt Egyezmény kihirdetéséről
3. Az Európai Közösség és a Kínai Népköztársaság Kormánya között a vámügyekben történő együttműködésről és a kölcsönös igazgatási segítségnyújtásról szóló, (2004. december 8-án Hágában aláírt és 2004. december 23-án kihirdetett) 2004/889/EK tanácsi határozat (Celex száma: 32004D0889)
4. 178/1996. (XII. 16.) Kormányrendelet a Magyar Köztársaság Kormánya és a Kínai Népköztársaság Kormánya között a vámügyekben történő kölcsönös segítségnyújtásról és együttműködésről szóló egyezmény kihirdetéséről.

2.5.9. Lengyelország

A lengyel adó- és vámigazgatás egymástól elkülönülten működik, felügyeletüket a Szövetségi Pénzügyminisztérium különálló osztályai látják el.

A hagyományosan szoros lengyel-magyar baráti viszony a vámügyi együttműködést is kiválóan szolgálja. A Visegrádi Államok keretében vagy a bilaterális téren is jelentős együttműködési eredményeket értünk el a közelmúltban. Példaként említhető az ásványolajtermékekkel kapcsolatos visszaélések felderítésére felállított V4 munkacsoport munkáját dicsérő számos haza lefoglalás, elfogás.

Kifejezetten jó hatással volt az együttműködésre az Európai Unió soros elnökségeinek egymás utánisága, amely során kölcsönösen támogattuk egymás szakmai törekvéseit, különösen a keleti partnerség államaival való együttműködés fokozásának területén.

A kétoldalú együttműködés alapja, jogi háttere, megállapodások:

1. A Magyar Köztársaság Kormánya és a Lengyel Köztársaság Kormánya között a terrorizmus, a kábítószer tiltott forgalma és a **szervezett bűnözés** elleni harcban történő együttműködésről szóló, Varsóban, 1996. május 15-én aláírt Megállapodás (kihirdetve: 88/1998. (V. 8.) Korm. rendelet)
2. A Magyar Köztársaság Kormánya és a Lengyel Köztársaság Kormánya között a **vámügyekben történő kölcsönös segítségnyújtásról** szóló, 1997. április 3-án Varsóban aláírt Egyezmény (kihirdetve: 205/1997. (XI. 21.) Korm. rendelet)
3. A Magyar Népköztársaság és a Lengyel Népköztársaság között a polgári, családjogi és bűnügyi **jogsegélyről szóló** szerződés (kihirdetve: 1960. évi 5. törvényerejű rendelet), valamint a Magyar Népköztársaság és a Lengyel Népköztársaság között a polgári, családjogi és bűnügyi jogsegély tárgyában Budapesten, az 1959. évi március hó 6. napján aláírt szerződés módosításáról és kiegészítéséről szóló Jegyzőkönyv (kihirdetve: 1981. évi 24. törvényerejű rendelet)
4. A Magyar Köztársaság és a Lengyel Köztársaság között a **kettős adóztatás** elkerülésére és az adóztatás kijátszásának megakadályozására a jövedelem- és a vagyonadók területén Budapesten, 1992. szeptember 23-án aláírt Egyezmény (kihirdetve: 1996. évi XCV. Törvény)
5. A Magyar Köztársaság és a Lengyel Köztársaság között, a kettős adóztatás elkerülésére és az adóztatás kijátszásának megakadályozására a jövedelem- és a vagyonadók területén, Budapesten, 1992. szeptember 23-án aláírt, az 1996. évi XCV. törvénnyel kihirdetett Egyezményhez kapcsolódó, Varsóban, 2000. június 27-én aláírt Jegyzőkönyv (kihirdetve: 2002. évi XXVII. Törvény)

2.5.10. Mongólia

Külkapcsolati rendszerünkben Mongólia arányos, figyelemre méltó ázsiai partnernek tekintendő. Mongólia számára hazánk fontos kelet-közép-európai partner, orientációs pont, amellyel más régióbeli országoknál jobb, hatékonyabb kapcsolatépítést tud folytatni.

2010. március első felében első hivatalos külföldi útja keretében Magyarországra látogatott Őexcellenciája Szühbátrín Batbold úr, a Mongol Köztársaság miniszterelnöke. Miniszterelnök úr az ELTE Bölcsészettudományi Karán megtartott beszédében kifejtette, hogy Mongólia a modern gazdasági szaktudás elsajátítása érdekében minden olyan kelet-európai országtól tanulni igyekszik, amely megfelelt az Európai Unió támasztotta elvárásoknak és

Magyarországtól különösképpen az oktatási rendszer, az állat-gyógyászat, élelmiszerellátás, a hús, tej, zöldség és gyümölcsfeldolgozás, valamint a vám- és adórendszer területén szerzett tapasztalatokból szeretnének tanulni.

2011-ben több kétoldalú megbeszélésre került Mongólia Magyarországon akkreditált Nagykövetségének és a NAV-nak a képviselői között.

2011 októberében a Mongol Adófőigazgatóság 10 vámtisztviselője szakmai képzésen vett részt az EU vámszabályozási háttere, továbbá a gyakorlatban alkalmazott nyomozati módszereinek bemutatása, az áruosztályozás, valamint az európai elvárások megismerése céljából. A Magyar Köztársaság Kormánya és Mongólia kormánya között a vámügyekben történő együttműködésről és kölcsönös segítségnyújtásról szóló, 2010-ben módosított Egyezmény Technikai Segítségnyújtásról szóló 23. Cikke (a módosításról szóló Egyezményt követően 22. Cikk) külön utal vámtisztviselők speciális továbbképzésére és segítésére.

2012 augusztusában új kormány alakult Mongóliában. A mongol törvényhozás 2012. augusztus 9-én Norovin Altankhujagot nevezte ki az ország új kormányfőjének, aki addig első miniszterelnök-helyettes volt, és a június 28-án tartott parlamenti választásokon győztes Demokrata Párt elnöke. Az új kormány célul tűzte ki az adó- és vámhivatal szerkezeti átalakítását, az elektronikus közigazgatás korszerűsítését az adóhatóság munkájának megkönnyítése érdekében (információs rendszer, egyablakos rendszer), amelyhez többek között a magyar gyakorlat és jogi szabályozás átfogóbb megismerésére is szükség lenne.

2013 őszén mongol vámtisztek magyarországi képzését tervezi a NAV az uniós törekvésekhez való hozzájárulás jegyében.

Kiemelendő, hogy a magyar-mongol együttműködés példaértékű, azonban Mongólia számára fontos lenne az európai standardok átfogóbb megismerése, amely törekvés a Mongol-Magyar Kormányközi Vegyes Bizottság legutóbbi ülésén elfogadott jegyzőkönyvben is megfogalmazódott.

A kétoldalú együttműködés alapja, jogi háttere, megállapodások:

1. **Kettős adózás** elkerüléséről szóló egyezmény (2000. évi LXXXII. törvény)
2. A Magyar Köztársaság Kormánya és Mongólia Kormánya között a **vámügyekben történő együttműködésről** és kölcsönös segítségnyújtásról szóló, 1995. szeptember 22-én Budapesten megkötött Egyezmény.

2.5.11. Németország

A német adó- és vámigazgatás egymástól elkülönülten működik, felügyeletüket a Szövetségi Pénzügyminisztérium különálló osztályai látják el. A német vámigazgatás szövetségi, az adóigazgatás pedig tartományi szintű és illetékességű hatóság. Ez a magyar szemmel sajátos szervezeti felépítés nagyban befolyásolja a német-magyar szakmai kapcsolatok kialakíthatóságát.

Bűnügyi területen elmélyült és napi szintű kapcsolatot tartunk fent a német Vámbűnügyi Hivatallal (Zollkriminalamt – ZKA).

A kétoldalú együttműködés alapja, jogi háttere, megállapodások

1. A Magyar Köztársaság Kormánya és a Németországi Szövetségi Köztársaság Kormánya között a **szervezett bűnözés** elleni harcban folytatott együttműködésről szóló Egyezmény (Kihirdetve:15/1993. (I. 27.) Korm. rendelet)
2. Szerződés a Magyar Köztársaság és a Németországi Szövetségi Köztársaság között a **vámigazgatások közötti kölcsönös segítségnyújtásról** (kihirdetve: 1994/14. Nemzetközi Szerződés a pénzügyminisztertől)
3. Egyezmény a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága és a Német Szövetségi Köztársaság Szövetségi Pénzügyminisztériuma között a vámszolgálatot ellátók **ki- és továbbképzésében** történő együttműködésről (aláírva: Bonn, 1993. augusztus 9.)
4. **Kölcsönös igazgatási együttműködésről** szóló megállapodás a Magyar Köztársaság és a Németországi Szövetségi Köztársaság illetékes hatóságai között (aláírva a német fél által: 2006. augusztus 18., a magyar fél által: 2006. szeptember 18.)
5. A Magyar Köztársaság és a Németországi Szövetségi Köztársaság között a jövedelem- és a vagyoadók területén a **kettős adóztatás** elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról szóló, Budapesten, 2011. február 28. napján aláírt Egyezmény (kihirdetve: 2011. évi LXXXIV. törvény)

2.5.12. Oroszország

Oroszország tekintetében elkészült a Magyarország és az Orosz Föderáció közötti áruforgalomra és a két ország között áthaladó szállítóeszközökre vonatkozó, vámértékkel kapcsolatos adatok cseréjéről szóló jegyzőkönyv tervezete, amelynek aláírását az orosz fél eddig folyamatosan késleltette.

2012-ben lebonyolításra került az orosz-magyar vámstatisztikai adatok között mutatkozó eltérések feltárását célzó szakértői találkozó, melynek folytatására várhatóan 2013. II. félévében kerül megtartásra Moszkvában.

A tudományos kapcsolatok elmélyítése céljából a NAV képviselői 2013-ban részt vesznek a szentpétervári Állami Információ-technológiai Egyetem, illetve az Orosz Vámakadémia által rendezendő tudományos konferenciákon.

A kétoldalú együttműködés alapja, jogi háttere, megállapodások:

1. 1999. évi XXI. Törvény a Magyar Köztársaság és az Orosz Föderáció között a **kettős adóztatás** elkerüléséről a jövedelem- és vagyonadók területén, Budapesten, 1994. április 1-jén aláírt Egyezmény kihirdetéséről
2. A Magyar Köztársaság Kormánya és az Orosz Föderáció Kormánya 1998. január 13-án, Moszkvában írta alá a **vámügyekben történő együttműködésről** és kölcsönös segítségnyújtásról szóló Egyezményt, amely a 10/1999. (II. 1.) Kormányrendelettel került kihirdetésre.
3. Egyrészt az Európai Közösségek és azok tagállamai, másrészt az Orosz Föderáció közötti partnerség létrehozásáról szóló partnerségi és együttműködési megállapodás 2. jegyzőkönyve rendelkezik a vámjogszabályok helyes alkalmazásához nyújtandó kölcsönös közigazgatási segítségnyújtásról. E jegyzőkönyv 14. cikke szerint kiegészítő jellegű, és nem akadályozza a tagállamok és Oroszország között megkötött, a kölcsönös segítségnyújtásról szóló megállapodások alkalmazását.

2.5.13. Románia

A NAV elődszervezetei az integrációt megelőzően is aktív kapcsolatot tartottak fenn a román társszervekkel. Az integráció – párhuzamosan az Európai Unió Tanácsának soros elnökségével – nagy feladatot rótt az újonnan alakult szervezetre, így a kétoldalú kapcsolatokra kapacitáshiány miatt kevesebb figyelem jutott.

Magyarország és Románia közt a vámügyekben történő együttműködés egyaránt épül kormányközi, tárhatóságok közti és regionális egyezményekre. A kapcsolatok intenzitását mutatja, hogy az elmúlt években a román és a magyar vámszervek közt több fővezetői és

regionális találkozóra került sor. Különösen a Romániával szomszédos észak- és dél-alföldi régió ápol aktív kapcsolatokat a társszervvel.

A román társhatóság a Pénzügyigazgatási Nemzeti Ügynökség (Agenția Națională de Administrare Fiscală, ANAF) a Közpénzügyi Minisztérium alá tartozik, a szervezet része a Nemzeti Vámhatóság (Autoritatea Nationala a Vănilor) és a Pénzügyőrség (Garda Financiară) amelyek vezetői az ANAF elnökhelyettesi rangját viselik.

2012. március 26-án sor került a NAV és az ANAF fővezetőinek találkozására a Vám Világszervezet Regionális Oktatási Központjában, Budapesten. A találkozó elérte célját: a kétoldalú kapcsolatok újbóli felélénkítését, szorosabbra fűzését.

A 2012. év során ezen felül három regionális adószakmai találkozóra került sor, amelyből kettő belföldi rendezvényként, egy pedig kiutazásként valósult meg, amelyek során megbeszélésre és tapasztalatcserére került sor többek közt a “határon átnyúló együttműködési lehetőségek az áfa-csalás megelőzésére” illetve ellenőrzés, kiválasztás, lánccsalások és vagyonosodási vizsgálatok témakörben.

A 2013. év első fele szintén aktív volt, egy bukaresti helyszínű vámvezetői és több regionális (adó-, vámszakmai és bűnügyi) találkozóra is sor került.

2013. március 11-én Arnold Mihály, a NAV vám- és pénzügyőri szakmai elnökhelyettese által vezetett delegáció Bukarestbe látogatott Dorel Fronea úr, Románia Nemzeti Vámhatósága vezetőjének meghívására. A tárgyalások során a felek további - szakmai szintű - találkozók szervezésében állapodtak meg. Bűnügyi területen is elmélyültek a román-magyar szakmai kapcsolatok a NAV megalakulása óta.

A kétoldalú együttműködés alapja, jogi háttere, megállapodások:

1. A Magyar Köztársaság és Románia között a **kettős adóztatás** elkerülésére és az adóztatás kijátszásának megakadályozására a jövedelem- és a vagyonadók területén Bukarestben, 1993. szeptember 16-án aláírt Egyezmény (Kihirdetve: 1996. XCIX. tv.)
2. Megállapodás a Magyar Köztársaság Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatala és Románia Pénzügyigazgatási Nemzeti Ügynöksége között az **adóigazgatási területen történő együttműködés fokozásáról** (Aláírva: 2008. okt. 21.)

3. A Magyar Köztársaság Kormánya és Románia Kormánya között a határokat átlépő **bűnözés megelőzése** és leküzdése érdekében folytatott együttműködésről szóló Megállapodás (Kihirdetve: 2009. évi LXIII. tv.);
4. A Magyar Köztársaság Kormánya és Románia Kormánya között a **szervezett bűnözés**, a terrorizmus és a kábítószer tiltott forgalma elleni harcban történő együttműködésről szóló, Budapesten, 1997. február 19-én aláírt Egyezmény (Kihirdetve: 151/1997. (IX. 16.) Korm. rendelet);
5. A Magyar Népköztársaság Kormánya és a Román Szocialista Köztársaság Kormánya között a **vámügyekben történő együttműködésről** Bukarestben 1968. február 1-jén megkötött Egyezmény (Kihirdetve: 1968. évi 29. törvényerejű rendelet);
6. A polgári, családjogi és **bűnügyi jogsegély** tárgyában Bukarestben, az 1958. évi október hó 7. napján aláírt szerződés 10. cikke, 59. cikke (1959. évi 19. tvr.);
7. A Magyar Köztársaság Vám- és Pénzügyőrsége és Románia Nemzeti Vámhatósága között a **vámtiltoknak minősülő adatok ellenőrzési célú átadásának** eljárási rendjéről szóló Megállapodás (Aláírva: 2007. május 31.)
8. 2011-ben aláírásra került a magyar Rendőrség Csongrád Megyei Rendőr-főkapitánysága, és a román Határrendőr Főfelügyelőség Arad Megyei Határrendőr Felügyelősége, valamint a magyar Nemzeti Adó- és Vámhivatal Dél-alföldi Regionális Vám- és Pénzügyőri Főigazgatósága közti együttműködési megállapodás a közös határ térségében végzett tevékenységről;
9. 2012-ben aláírásra került a magyar Rendőrség Békés Megyei Rendőr-főkapitánysága és a román Határrendőr Főfelügyelőség Arad Megyei Határrendőr Felügyelősége valamint a magyar Nemzeti Adó- és Vámhivatal Dél-alföldi Regionális Vám- és Pénzügyőri Főigazgatósága Vám- és Pénzügyőri Főigazgatósága közti regionális szintű együttműködési megállapodás a közös határ térségében végzett tevékenységről;

Jelenleg előkészítés alatt áll az APEH és a román társszerv között 2008-ban aláírt adóügyi együttműködési megállapodáshoz a román fél által küldött kiegészítő jegyzőkönyv-tervezet véglegesítése.

2.5.14. Spanyolország

A spanyol adó- és vámhatóság, az Adóügynökség (Agencia Tributaria) 1992 óta integrált szervezetként működik. Noha Magyarország és Spanyolország kapcsolatai adó- és

vámszakmai területen nem túl aktívak, a NAV keresi a lehetőségeket, hogy megismerje a spanyol társhatóság működését, mivel az már hosszú ideje integrált, így számos területen értékes tapasztalatokkal bír.

A NAV megalakulása utáni első magas szintű találkozó 2011. november 11-én került volna megrendezésre. Arnold Mihály vám- és pénzügyőri elnökhelyettes úr Budapestre hívta a spanyol Adóügynökség Vám és Jövedéki Adók Főosztályának Főigazgatóját, Antonio de la Ossa urat.

A látogatás végül a következő évre tolódott, és 2012. október 10-én került sor a magas szintű vámszakmai találkozóra Budapesten. Arnold úr meghívására az új spanyol főigazgató Pilar Jurado Borrego asszony által vezetett delegáció látogatott Magyarországra.

Az esemény célja a problémamentesnek és gördülékenynek mondható kétoldalú kapcsolatok további mélyítése, illetve a spanyol fél támogatásának bizonyos ügyekben való megnyerése volt. A tárgyalások gyümölcsözőek voltak, a két delegációnak számos közös kérdést sikerült megvitatnia. A találkozó után a Customs 2013 és Fiscalis 2013 tisztviselőcserék megvalósulása is gördülékenyebbé vált.

A kétoldalú együttműködés alapja, jogi háttere, megállapodások

1. A Magyar Népköztársaság Kormánya és Spanyolország Kormánya között Madridban, az 1984. évi július hó 9. napján aláírt, a jövedelem- és a vagyonadók területén a **kettős adóztatás** elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról szóló egyezmény (Kihirdetve: 12/1988. (III: 10.) MT r.)
2. A Magyar Népköztársaság és a Spanyol Királyság között Budapesten, az 1985. évi május hó 10. napján aláírt **kiadatási és bűnügyi jogsegélyegyezmény** (Kihirdetve: 1988. évi 7. tvr.);

2.5.15. Szerbia

Szerbia, mint szomszédos, de egyelőre Európai Unió kívüli állam, kiemelkedő jelentőségű Magyarország számára.

A szerb-magyar adókapcsolatok aktivizálása érdekében a NAV képviselői részt vettek a Szerb Adóhatóság által 2012 márciusában megrendezett Nagy adózók szemináriumára elnevezésű rendezvényen. A szerb társszerv TAIEX tanulmányút keretében kívánta tanulmányozni a

NAV hasonló szervezeti egységének felépítését, munkamódszereit a saját szervezeti egysége küszöbön álló korszerűsítése érdekében.

A kétoldalú vámügyi kapcsolatok fellendítése érdekében 2013 márciusában magyar-szerb vámvezetői találkozó került megtartásra Budapesten. A tárgyalások során a felek áttekintették a vámügyi együttműködés lehetőségeit, a közös határszakasz vonatkozásában felmerülő aktuális kérdéseket, egyúttal a találkozó lehetőséget adhat szakértői szintű találkozók lebonyolítására is. A NAV fontosnak tartja a magyar-szerb bűnügyi kapcsolatok fejlesztését, melynek érdekében határtalálkozó, illetve bűnügyi-rendészeti szakértői találkozó kerül megszervezésre.

A Miniszterelnökség külügyi helyettes államtitkára felkérte a Nemzeti Adó- és Vámhivatalt az Ásotthalom-Backi Vinograd közúti határátkelőhely 2013. május 16-i ünnepélyes átadási ünnepségének megszervezésére a Miniszterelnökséggel együttműködve. A magyar-szerb határszakasz 174,4 km hosszú, melyen jelenleg 5 közúti, 2 vasúti és 2 vízi határátkelőhely működik. Az Ásotthalom-Backi Vinogradi határátkelőhely a hatodik közúti határátkelőhely. Az ünnepélyes átadás keretében a nemzeti színű szalagokat magyar részről Szijjártó Péter úr, a Miniszterelnökség külügyi és külgazdasági államtitkára, szerb részről Goran Knežević úr, a Szerb Köztársaság mezőgazdasági, erdő- és vízgazdálkodási minisztere vágta át. Az ünnepségen több mint száz meghívott vendég vett részt.

Szerbiával szoros együttműködésben – a Belügyminisztérium bevonásával – tovább folytatódik a Külső Határok Alap „a röszkei közúti határátkelőhely kapacitásának bővítése” elnevezésű projekt.

A kétoldalú együttműködés alapja, jogi háttere, megállapodások:

1. A Magyar Köztársaság és a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság között a **kettős adóztatás** elkerüléséről a jövedelem- és vagyonadók területén, Budapesten, 2001. június 20-án aláírt Egyezmény kihirdetéséről (2003. évi XXV. tv.)
1. A Magyar Köztársaság Kormánya és a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság Szövetségi Kormánya között a **vámügyekben történő együttműködésről** és kölcsönös segítségnyújtásról szóló, Belgrádban 1998. szeptember 24-én aláírt Megállapodás, amely az 58/2001. (IV. 13.) Korm. rendelettel került kihirdetésre.

2. Négyoldalú együttműködési megállapodás a Horvát Köztársaság vámigazgatása, a Szerb Köztársaság vámigazgatása, az EU Vám- és Pénzügyi Segítségnyújtási Hivatala (CAFAO) és a Vám- és Pénzügyőrség között a közös határszakaszt érintő **dunai vízi forgalom ellenőrzésének** megkönnyítésére vonatkozó információcsere megszervezéséről (DREWS – Danube River Early Warning System) (2005. június 2., Budapest).

2.5.16. Szlovákia

A szlovák adó- és vámigazgatás 2012. január 1-jével összevonásra került. Felügyeletét a Pénzügyminisztérium látja el. Az integráció célja a hatékonyság növelése volt. A NAV és a Szlovák Pénzügyigazgatás együttműködése mindhárom szakmai területünkön zökkenőmentes és aktív. A kapcsolatok nemcsak központi, de területi és helyi szinten ki kialakításra kerültek.

2011. november 10-11-én Miskolc és Eger helyszínnel határmenti magyar-szlovák adóvezetői találkozóra került sor. A kétoldalú találkozó célját az adóhatóságok nemzetközi együttműködésének további elmélyítésén túl az egyidejű közös ellenőrzések tapasztalatainak megosztása, valamint az ellenőrzési kapcsolatok és az információcsere rendszer továbbfejlesztési lehetőségeinek feltárása képezte. A résztvevők megvitatták ugyanakkor az információ átadás lehetőségeit, és a gyakorlatban felmerülő, információcserét gátló tényezőket.

2012. szeptember 7-én Budapesten került sor a magyar-szlovák bűnügyi szakterületi felsővezetők találkozójára. A NAV által kezdeményezett találkozó célja a bűnügyi területet érintő aktuális kérdések, közös problémák és lehetőségek áttekintése, illetve a tapasztalatok átadása volt (hivatalos pozsonyi vizontlátogatás: 2012. december 11-én).

2012. október 16-án Komáromban a határ menti vám- és bűnügyi szervek képviselői találkoztak egymással. A találkozó keretében a felek áttekintették a magyar-szlovák vámszakmai információcsere hatékonyabbá tételének lehetőségeit, megosztották tapasztalataikat a távol-keleti áruk behozatalával, vámeljárásaival, továbbá a 42.00 vámeljárással kapcsolatban tapasztalható visszaélésekkel kapcsolatban. Napirenden szerepelt továbbá az áfa-biztosíték működési mechanizmusa.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Észak-Magyarországi Regionális Adó Főigazgatósága, Vám- és Pénzügyőri Főigazgatósága, továbbá Bűnügyi Igazgatósága és szlovákiai partnerszerveik

2012. október 29-30-án Erdőbényén első ízben találkoztak egymással hatoldalú találkozó keretében.

Fentiekén túl a felek több alkalommal folytattak személyes egyeztetést folyamatban lévő büntetőügyek és közös akciók lebonyolítása kapcsán. A NAV felajánlotta ugyanakkor közreműködését a Szlovák Köztársaság 2016. II. félévi soros EU tanácsi elnökségére történő eredményes felkészülés érdekében.

A kétoldalú együttműködés alapja, jogi háttere, megállapodások:

1. Magyar Köztársaság Kormánya és a Szlovák Köztársaság Kormánya között a **vámügyekben történő kölcsönös segítségnyújtásról** szóló Megállapodás (kihirdetve: 190/1998. (XII. 1.) Korm. Rendelet)
2. A **jogsegélyről**, valamint a polgári jogi, családjogi és a büntető ügyekre vonatkozó jogi kapcsolatok szabályozásáról szólóan létrejött, Bratislavában, az 1989. évi március hó 28. napján aláírt szerződés (kihirdetve: 1991. évi LXI. törvény)
3. A Magyar Köztársaság és a Szlovák Köztársaság között a **kettős adóztatás** elkerülésére és az adóztatás kijátszásának megakadályozására a jövedelem- és a vagyonadók területén Pozsonyban, 1994. augusztus 5-én aláírt Egyezmény (kihirdetve: 1996. évi C. Törvény)
4. A Magyar Köztársaság Pénzügyminisztériuma Vám- és Pénzügyőrségének országos parancsnoka és a Szlovák Köztársaság Központi Vámfőigazgatósága főigazgatójának **közös nyilatkozata**, amellyel a Felek kiadták a közös határátkelőhelyeken 2004. május 1-jén hatályba lépő, a határforgalom ellenőrzésével kapcsolatos szolgálatteljesítés egységes feltételeit meghatározó együttes intézkedést (aláírva: Budapest, 2004. február 18.)
5. A Magyar Köztársaság és a Szlovák Köztársaság között a határokat átlépő **bűnözés megelőzésében** és a szervezett bűnözés elleni harcban folytatott együttműködésről szóló, Pozsonyban, 2006. október 2-án aláírt Egyezmény (kihirdetve: 2006. évi XCI. törvény)
6. A Magyar Köztársaság Kormánya és a Szlovák Köztársaság Kormánya között a **közös kapcsolattartási szolgálati helyeken** történő együttműködésről szóló Megállapodás (kihirdetve: 222/2006. (XI. 17.) Korm. rendelet)
7. Végrehajtási Jegyzőkönyv a Magyar Köztársaság Igazságügyi és Rendészeti Minisztériuma, valamint a Magyar Köztársaság Pénzügyminisztériuma és a Szlovák

Köztársaság Belügyminisztériuma közötti, a **határon átnyúló megfigyelésről** szóló Végrehajtási Jegyzőkönyv (aláírva: Pozsony, 2006. október 2.)

8. Végrehajtási jegyzőkönyv a Magyar Köztársaság Igazságügyi és Rendészeti Minisztériuma, valamint a Magyar Köztársaság Pénzügyminisztériuma és a Szlovák Köztársaság Belügyminisztériuma között a Pozsonyban, 2006. október 2-án aláírt, a Magyar Köztársaság Igazságügyi és Rendészeti Minisztériuma, valamint a Magyar Köztársaság Pénzügyminisztériuma és a Szlovák Köztársaság Belügyminisztériuma közötti, a határon átnyúló megfigyelésről szóló Végrehajtási Jegyzőkönyv módosításáról (aláírva: Győr, 2009. október 5.)
9. A Magyar Köztársaság Vám- és Pénzügyőrsége és a Szlovák Köztársaság Vámfőigazgatósága és között a **vám- és adójogszabályok megsértésének megelőzéséről és felfedéséről** szóló Együttműködési Megállapodás (aláírva: Budapest, 2010. október 13.)
10. A Magyar Köztársaság Vám- és Pénzügyőrsége és a Szlovák Köztársaság Vámfőigazgatósága között a vámtisztviselők és családtagjaik közötti **csereüdülésről** szóló Keret-megállapodás (aláírva: Budapest, 2010. október 13.)
11. A Magyar Köztársaság Nemzeti Adó- és Vámhivatala és a Szlovák Köztársaság Vámfőigazgatósága között a **vámtitoknak minősülő adatok ellenőrzési célú átadásának** eljárási rendjéről szóló Megállapodás (hatályba lépés: 2011. augusztus 1.)

2.5.17. Ukrajna

Ukrajnával a vámügyi kapcsolatok 2011-es évben történt újrafelvételét követően a kétoldalú együttműködés minőségileg új szintre lépett. Ebben az évben került sor a vámvezetői találkozók felélesztésére, valamint több szakértői találkozóra, amelyek során a felek számos nyilatkozatot írtak alá. Ezek legkézzelfoghatóbb eredményeként 2011. december 1-jén bevezetésre került a magyar-ukrán határon kialakuló rendkívüli helyzeteket előrejelző rendszer.

2012-ben az ukrán-magyar reláció a szomszédos államok közül is igen aktív volt. 2012 februárjában Budapesten megtartásra került magyar-ukrán bűnügyi és rendészeti konzultáció. A vámügyi együttműködés további kiterjesztése érdekében 2012-ben került volna sor egy újabb vámvezetői találkozóra, ez azonban többszöri időpont-módosítást követően sem került megrendezésre, figyelemmel az azóta Ukrajnában végbement szervezeti integrációra.

2012-ben és 2013-ban is megrendezésre került a négyoldalú (magyar-román-szlovák-ukrán) területi szintű regionális vámvezetői találkozó, amelynek célja az ukrán jogszabályok változásából eredő – a szomszédos országok vámszakmai, rendészeti tevékenységét befolyásoló – ellenőrzési irányoknak, illetve az együttműködés továbbfejlesztésére irányuló lehetőségeknek a megtárgyalása volt. A rendezvény sikerének köszönhetően a találkozó negyedévente váltakozó helyszínen megrendezésre kerül az aktuális problémák, kérdések megvitatása céljából.

A kereskedelmi forgalom vámstatisztikai adatai kölcsönös cseréjének végrehajtási rendjéről szóló Megállapodás alapján átadott adatok kiértékelése céljából szakértői találkozók kerültek megtartásra Budapesten és Kijevben.

Az Európai Szomszédsági és Partnerségi Eszköz (ENPI – European Neighbourhood and Partnership Instrument) létrehozásáról szóló 1638/2006/EK rendelet alapján a Közösség külső határai mentén elhelyezkedő, egyelőre tartósan az EU-n kívül maradó partnerországok (pl.: Ukrajna) érintett régióival való együttműködés megerősítését segíti elő. A program célja Ukrajna meghatározott régiói és a Tagállamok "szomszédos" határ menti régiói közötti, környezeti, szociális és gazdasági szempontból fenntartható együttműködésének fokozása és elmélyítése.

Az ENPI Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében Magyarország és Ukrajna egy nagyprojektet valósít meg közös határszakaszán, amelynek fő célkitűzése a Beregsurány-Luzsanka közúti határátkelőhely fejlesztése, valamint a határ mindkét oldalán hasonló felszereltséggel és kapacitással rendelkező határátkelőhely kialakítása.

A magyar-ukrán együttműködés a jövőben várhatóan további területre is kiterjesztésre kerül, hiszen az ukrán adóhivatal és vámsholgaslat 2013-ban megkezdett integrációja kapcsán az ukrán adóhivatal megkereséssel élt a NAV felé, és TAIEX finanszírozású felsővezetői, valamint szakértői szintű együttműködést kért a magyarországi integrációs tapasztalatok, munkamódszerek, legjobb gyakorlatok megosztása érdekében.

A kétoldalú együttműködés alapja, jogi háttere, megállapodások:

1. 1999. évi XXX. törvény a Magyar Köztársaság és Ukrajna között a **kettős adóztatás** elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról a jövedelem- és vagyonadókat területén Kijevben, 1995. május 19-én aláírt Egyezmény kihirdetéséről

2. Megállapodás a Magyar Köztársaság Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatala és Ukrajna Állami Adóhatósága között az **adóigazgatási területen történő együttműködésről** (2009. október)
3. Az egyrészről az Európai Közösségek és azok tagállamai, másrészről Ukrajna között megkötött Partnerségi és Együttműködési Megállapodás, valamint a Magyar Köztársaság Kormánya és Ukrajna Kormánya Között a **vámügyekben történő segítségnyújtásról** szóló Egyezmény (utóbbi aláírva 1995. május 19-én Kijevben) keretében van lehetőség a két ország közötti együttműködésre. Az Egyezmény hazánkban a 75/1996. (V. 30.) Kormányrendelettel került kihirdetésre, tartalmazza a vámszervek közötti együttműködés és a kölcsönös technikai segítségnyújtás részleteit.
4. Az Egyezmény 19. cikk (1) bekezdésben foglaltak alapján a Magyar Köztársaság Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága és Ukrajna Állami Vám szolgálata között a kereskedelmi forgalom **vámstatisztikai adatai kölcsönös cseréjének** végrehajtási rendjéről szóló Jegyzőkönyv aláírására 2003-ban került sor.

2.6. Többoldalú nemzetközi együttműködések

2.6.1. Európai Adóigazgatások Szervezete (IOTA)

Az IOTA (Intra-European Organisation of Tax Administrations) 1996-ban alakult non-profit, kormányközi szervezet, amely fórumként szolgál az európai adóhivatalok közötti folyamatos kapcsolattartáshoz, valamint az egyes tagországok adóigazgatásainak fejlesztéséhez.

1997-ben az IOTA egyezményt (székhelyegyezmény) írt alá a Magyar Köztársaság Kormányával, melynek eredményként a Szervezet székhelye Budapest lett. Az IOTA Titkársága 1997. március 1-jén kezdte meg tevékenységét.

Az IOTA alapcélja, hogy fórumot biztosítson az adóhivatali munka gyakorlati kérdéseinek megvitatására, elősegítse az európai régió adóhivatalainak együttműködését és egyéni igényeiknek megfelelően támogassa tagjai fejlődését.

Az IOTA tagjai az európai országok adóhivatalai. A jelenleg 46 teljes jogú tag mindegyike jogosult részt venni a szervezet Közgyűlésén, ott felszólalni és szavazni, jelölteket állíthatnak a belső ellenőri posztokra, megválaszthatók az IOTA soros Elnökének vagy a Vezető Testület

tagjának. A tagok képviselői részt vehetnek a szervezet konferencián, szemináriumain és egyéb fórumain, információt kérhetnek, valamint nyilvántartásokhoz, publikációkhoz a honlapon található virtuális könyvtárhoz és más dokumentumokhoz férhetnek hozzá.

Minden teljes jogú tagnak az adott ország nominális GDP-jével arányban a szervezet Közgyűlése által elfogadott feltételeknek megfelelő mértékű tagdíjfizetési kötelezettsége van.

Az IOTA teljes jogú tagjai: Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Belorusszia, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bosznia-Hercegovina Szerb Köztársasága, Bulgária, Ciprus, Csehország, Dánia, Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Grúzia, Hollandia, Horvátország, Írország, Izland, Kazahsztán, Lengyelország, Lettország, Liechtenstein, Litvánia, Luxemburg, Macedónia, Magyarország, Málta, Moldova, Montenegró, Nagy-Britannia, Németország, Norvégia, Olaszország, Oroszország, Örményország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Ukrajna.

Szervezeti felépítés: Az IOTA szervezete négy formális – Közgyűlés, Vezető Testület, Belső Ellenőrök, Titkárság – és egy szakmai testületből áll (Szakmai Tanácsadó Bizottság).

Közgyűlés: Az IOTA legfőbb döntéshozó szerve. A döntések meghozatalára jogosult teljes jogú tagok képviselői mellett a társult tagok és más meghívott szervezetek képviselői is részt vehetnek rajta. Évente egyszer ülésezik, a soros elnökséget adó ország területén. A Közgyűlés hatásköre szervezetalakító és az IOTA vezető tisztségeinek betöltésére vonatkozó, illetve az IOTA működését meghatározó döntések meghozatalára terjed ki (ez utóbbiak közé az éves munkaprogram és költségvetés, a stratégia, továbbá egyéb alapidokumentumok jóváhagyása tartozik).

A Vezető Testület felelős a Közgyűlés által hozott döntések végrehajtásáért. Az elnök – mely automatikusan tagja – mellett a Közgyűlés által közvetlenül választott nyolc másik tag alkotják a testületet. Minden tag mandátuma a következő Közgyűlés adminisztratív ülésének kezdetéig tart.

A Vezető Testület részben előkészíti a Közgyűlés által meghozandó döntéseket, részben jóváhagyja, illetve módosítja az IOTA pénzügyi és belső szabályait, illetőleg aktív szerepet játszik a vezető tisztségekre és a Szakmai Tanácsadó Bizottságba jelentkező személyek kiválasztásában, a Titkárság tevékenységének felügyeletében.

Belső Ellenőrök: A szervezet pénzügyi és belső ellenőrzését a Közgyűlés által megválasztott két tisztviselő látja el. Mandátumuk a következő Közgyűlés befejezéséig szól. Ellenőrzik a szervezet belső munkafolyamatait, az Alapszabály betartására, a gazdálkodás hatékonyságára, illetve a vezetett nyilvántartások megbízhatóságára és hitelességére vonatkozóan. Javaslatokat készíthetnek, melyeket a Közgyűlés elé terjeszthetnek be, ahol jogosultak a részvétellel, szavazati joggal azonban nem rendelkeznek.

A szakmai Tanácsadó Bizottság célja: az IOTA munkájának hatékonyabbá tétele. Tagjai nemzetközi, regionális és egyéb szervezetek, valamint a tagországok hivatalainak szakembereiből kerülnek ki. A Bizottság feladata, hogy közreműködjék és szakmailag segítse a Vezető Testület munkáját, valamint a Titkárságot az IOTA éves munkaprogramjának előkészítésében és végrehajtásában. A jelenlegi, Bizottság brit, litván, finn és holland állampolgárságú tisztviselőkből álló négytagú testület.

A Titkárságot a főtitkár irányítja. A testület szakmai és adminisztratív feladatokat lát el, valamint azokat, amelyekkel a Közgyűlés, a Vezető Testület vagy az Elnök megbízza. Előkészíti a Közgyűlés, a Vezető Testület és a szervezet egyéb testületeinek ülését és feldolgozza az általuk készített anyagokat. A főtitkár felel az IOTA Titkárság napi működéséért és a Szakmai Tanácsadó Testület tevékenységének koordinálásáért. Az IOTA főtitkára jelenleg Kok Miklós, akit a Szervezet 16. Közgyűlése a 2012. szeptember 7-től 2015. szeptember 6-ig terjedő időszakra választott meg.

Magyarország az IOTA hét alapító tagországának egyike, kezdetektől fogva aktívan részt vesz a szervezet tevékenységében. Hazánk eddig két alkalommal töltötte be a szervezet elnöki tisztségét (1998-1999 között dr. Kékesi László; 2005-2006 között pedig dr. Szikora János) és a Szervezet 15 éves fennállása során tizenhárom ciklusban volt a Vezető Testület tagja – legutóbb 2011-2012-ben –, három alkalommal pedig a belső ellenőrök szerepét korábban betöltő Pénzügyi Ellenőrző Bizottságba delegált képviselőt (2000-2001; 2004-2005; 2008-2009).

Magyarország elismerten a szervezet egyik legaktívabb tagja, véleményét szakmai és adminisztratív kérdésekben egyaránt kikérik, s meghallgatják. A kapcsolatok szorosságát természetesen a földrajzi közelség is magyarázza, hiszen 1997-től Budapest a szervezet székhelye, s itt működik az IOTA Titkársága is.

Minden bizonnyal ennek a korábbi meghatározó szerepvállalásnak is köszönhető, hogy az IOTA 16., 2012 júliusában, Oslóban tartott Közgyűlése Kok Miklóst választotta meg három évre a Szervezet főtitkárává.

Az NFO közvetítő szerepet tölt be az IOTA és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal között olyan értelemben, hogy biztosítja az adó szakterület munkatársainak részvételét az IOTA szakmai rendezvényein. Ez magában foglalja a részvételre jelölt kollégák regisztrációját, tájékoztatását, illetve a közöttük és a Szervezet közötti kapcsolattartást.

Emellett – a NAV szakmai főosztályainak bevonásával – az NFO megválaszolja a Szervezettől érkező, jellemzően egy-egy adószakmai kérdés gyakorlati kezelésére vonatkozó információkéréseket, továbbá egyéb információ igényeket (ez utóbbiakat az IOTA honlapján elérhető adatbázis naprakészen tartása érdekében).

2.6.2. Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD)

Az OECD 1961-ben kezdte meg működését az OEEC-nek (Európai Gazdasági Együttműködés Szervezete) a jogutódjaként, amely 1948-ban a Marshall-segély lebonyolításának és a második világháború utáni gazdasági konszolidáció elősegítésére jött létre.

A párizsi székhelyű szervezet célkitűzése a fenntartható gazdasági fejlődés és foglalkoztatás elérése a demokratikus kormányzat és a piacgazdaság révén tagországai növekvő életszínvonala mellett, a pénzügyi stabilitás fenntartása és hozzájárulás a világgazdaság fejlődéséhez. A tagországok támogatása érdekében kicserélik tapasztalataikat, keresik a válaszokat a közös problémákra, továbbá összehangolják a bel- és külpolitikákat. Ezt arra a 70 országra vonatkozóan is végrehajtják, melyek nem tagok ugyan, de akikkel az OECD hivatalos kapcsolatot tart fenn.

A 30 tagország szakértői gárdája révén évente több mint 400 jelentés, előrejelzés és útmutató kiadására kerül sor, melyek az államháztartás, a gazdasági mutatók, a kereskedelem, a foglalkoztatás, a migráció, az oktatás, az energetika, az egészségügy, az ipar, az adóügy, az idegenforgalom és a környezetvédelem területeit érintik. Az OECD kiadványai a nemzeti statisztikai hivatalok adatain alapulnak. Az OECD a kapott adatokat ellenőrzi és egységesíti, így lehetővé válik a statisztikai táblázatok és adatbázisok részletes összehasonlítása és vizsgálata sok ország vonatkozásában.

Az OECD tagok (a csatlakozás évével): az Amerikai Egyesült Államok (1960), Ausztrália (1971), Ausztria (1960), Belgium (1960), Csehország (1995), Dánia (1960), Dél-Korea (1996), Egyesült Királyság (1960), Finnország (1969), Franciaország (1960), Görögország (1960), Hollandia (1960), Írország (1960), Izland (1960), Japán (1964), Kanada (1960), Lengyelország (1996), Luxemburg (1960), Magyarország (1996), Mexikó (1994), Németország (1960), Norvégia (1960), Olaszország (1960), Portugália (1960), Spanyolország (1960), Svájc (1960), Svédország (1960), Szlovákia (2000), Törökország (1960), Új-Zéland (1973).

Az OECD, mint nemzetközi szervezet munkájában történő NAV-részvételt az NFO koordinálja, amely részvétel az évek során egyre aktívabbá vált. A NAV az OECD 2013. évi prioritásait szem előtt tartva kiemelt figyelmet fordít az offshore cégek adóelkerülési technikái elleni fellépés, a nagy adózókkal továbbra is kialakítandó kiterjesztett együttműködés, a gazdasági válságra kidolgozott megoldási javaslatok, a pénzmosás és korrupció elleni fellépés, a transzferár képzéssel foglalkozó, szakmai eszmecsere biztosító fórumokon történő részvétel biztosítására.

A NAV képviselőjében az NFO 2011-től vesz részt az OECD Nemzeti Tanács félévenkénti ülésén, amelynek elsődleges célja a magyar kormányzati szervek és az OECD közötti kapcsolatok koordinációja és a magyar nemzeti érdekek hatékony, összehangolt képviselése.

A NAV tevékenyen vesz részt szakértői részvétellel, kérdőívek kitöltésével, továbbá jelentések véleményezésével az OECD Adóügyi Bizottságának (CFA: Committee on Fiscal Affairs) öt munkacsoportjában (nevezetesen a 6. számú, a multinacionális vállalatok ellenőrzésére alakult munkacsoport, a 10. számú, az adóügyi információcserével foglalkozó munkacsoport és szakértői alcsoportja, az agresszív adótervezést tanulmányozó irányító csoport, a korrupció elleni munkacsoport). Az adóegyezményi kedvezményekkel és adózási hajlandóság növelésével foglalkozó csoport (TRACE Group: Treaty Relief and Compliance Enhancement Group) munkájában – az NGM felkérése alapján – a NAV 2011-től vesz részt.

Az OECD háromféle Fórumának ülésén a NAV évente vesz részt, amelyek a Globális Fórum az Átláthatóságról és az Információcseréről Adózási Célből (Global Forum on Transparency and Exchange of Information), a Globális Fórum az általános forgalmi adóról (OECD Global Forum on VAT), valamint a Globális Fórum a transzferár képzésről (OECD Global Forum on Tax Treaties and Transfer Pricing).

Az OECD Adópolitikai és Adóigazgatási Központja (CTP: Centre for Tax Policy and Administration) 2010. márciusban döntött az adó- és büncselekmények” témájú és évente megtartott konferencia megrendezéséről, amelyen az adóigazgatásért felelős döntéshozók találkoznak a pénzmosás és korrupció elleni küzdelemben érintett szervezetek képviselőivel.

Az APEH, illetve a NAV 2005. óta vesz részt az OECD Adóigazgatási Fórumának (FTA: Forum on Tax Administration) találkozóin, amelynek az OECD-tagállamok első számú adóhivatali vezetői a tagjai. A legutóbbi találkozóra 2013. tavaszán, Moszkvában kerül sor, amelynek fő témája a multinacionális cégek és a KKV-k jogkövető magatartása volt.

Az Adóigazgatási Fórum projektjeiben a NAV kérdőívek kitöltésével és konferencián történő részvétel keretében vesz részt (pl. Az OECD a 2013. évi horizontális programja keretében az „Új válaszok a gazdaság kihívásaira”, azaz NAEC, amely megoldási javaslatokat dolgoz ki a gazdasági válság komplex problémáira.)

Az Adóigazgatási Fórum Hálózatainak (az Offshore Társaságok, a Nagy Vagyonnal Rendelkező Magánszemélyek Jogkövető Magatartását Vizsgáló Hálózatait, valamint a Nagy Adózók Hálózata) munkájában a NAV 2011. óta vesz részt.

Az Adóigazgatási Fórum három munkacsoportja közül a NAV a „kis- és középvállalkozások jogkövető magatartását elősegítő” alcsoportjában (FTA SME Compliance Sub-Group) képviselteti magát.

Az OECD, illetve az NGM szervezésében évente több alkalommal kerül sor a budapesti és a bécsi szemináriumokra, amelyeken a NAV résztvevőként vagy előadóként képviselteti magát. A témakörök közé tartoznak a multinacionális vállalatok ellenőrzése, a transzferár ellenőrzésével kapcsolatos jogviták, a nemzetközi adóelkerülés, adóalap-erózió és nyereség-áthelyezés, a nem belföldi illetőségűek adózása.

2.6.3. Vám Világszervezet (VVSz)

A Vám Világszervezet (World Customs Organization, WCO) 1950-ben jött létre a Vám-együttműködési Tanács elnevezéssel, melyhez a tagok a megalakulásról szóló Egyezmény aláírásával csatlakoztak. Célja, hogy a Tagok kormányai a legmagasabb szinten biztosíthassák a vámeljárássok összehangolását és egységesítését, továbbá fórumot biztosít az országok különböző vámszakmai kérdések tanulmányozására.

A Vámszervező Tanácshoz Magyarország az 1969. évi 2. számú törvényerejű rendelettel csatlakozott. Hazánk vonatkozásában a 2008. évi LXXXVIII. törvény szól a Vámszervező Tanács létrehozásáról szóló, Brüsszelben, 1950. december 15-én megkötött nemzetközi Egyezmény kihirdetéséről, valamint az Egyezmény módosítása kötelező hatályának elismeréséről és kihirdetéséről.

Tekintettel a kibővült feladatkörre a Tanács 1994-ben a Vám Világszervezet elnevezést kapta. Napjainkban a világkereskedelem globalizációjához kapcsolódó új kihívások leküzdésében, továbbá az áruforgalom gyorsítása és a biztonsági ellenőrzések végrehajtása közötti egyensúly kidolgozásában kíván segítséget nyújtani mind a 179 tagországa számára.

A VVSz titkárságának székhelye Brüsszelben található. A Titkárság élén a főtitkár áll, aki a Titkárság munkájáért felel a Tanács irányában. A VVSz jelenlegi főtitkára Kunio Mikuriya úr (Japán) akinek ötéves mandátuma 2009. január 1-jén kezdődött meg. A VVSz szakmai tevékenységét három igazgatóság koordinálja: Tarifa-és kereskedelmi ügyek; Intézményfejlesztés, Végrehajtás és Könnyítés.

A VVSz tevékenységében Magyarország aktív közreműködő. A kezdetektől számos szakmai bizottság munkájában vesz részt, 2001-ben Budapesten nyílt meg az szervezet első Regionális Oktatási Központja. Magyarország többször volt tagja a Politikai Bizottságnak, majd 2005-2007. között a VVSz Európai Régiójának élén a világszervezet alelnöki tisztségét töltötte be.

A VP hagyományainak megfelelően aktívan részt vesz a Vám Világszervezet (VVSz) tevékenységében. Magyarország a VVSz tagjaként szakértői és felsővezetői szinten is képviseltette magát a különböző üléseken. ((Tanácsülés, régiós ülések, Rendészeti Bizottság, Állandó Technikai Bizottság, Légi Szállítványozás Biztonságát Segítő Munkacsoport (Air Cargo Security Working Group); Hamisítás és Kalózkodás Elleni Munkacsoport (CAP Working Group) Intézményfejlesztési Bizottság (Capacity Building Committee - CBC) ülések, Regionális Oktatási Központ (Regional Training Centre – RTC), Air Cargo Security)).

Folyamatosan kiemelt terület a VVSz által szervezett közös akciókban történő részvétel, amelynek során számos akcióban vettünk részt, többek között CAN – Customs Alert Network (hamis gyógyszerek); Demeter – illegális hulladékszállítás, Global Shield – kémiai prekursorok kereskedelme, Gapin – védett állatfajok, Westerlies – metamfetaminok kereskedelme; Pangea V. – hamisított gyógyszerek, Sky Net – kábítószeres postai küldeményekben.

A NAV tovább erősítette a szervezet tevékenységében való aktív részvételét a VVSz által megküldött kérdőívek szakterületek bevonásával és pontos kitöltésével, valamint határidőre történő visszaküldésével (többek között: Advance Cargo Information; Annual Survey Report – Members Profile; Robbanószer prekurzorok; VVSz Kiadványok; Szellemi Tulajdonjog védelem, Gyorspostai küldemények, UCR – Egyedi Szállítmányazonosító; UNEP – Green Customs).

A NAV kiemelkedő stratégiai célja és prioritásként kezeli a VVSz Európai Régiójával és az Európai Régióban működő Oktatási Központokkal szoros együttműködés és hatékony munkakapcsolat fenntartását megfelelően a VVSz Intézmény-fejlesztési stratégiájában foglaltaknak, valamint összhangban a VVSz oktatáspolitikájának regionális szemléletével.

A NAV számos esetben szervezője és házigazdája a VVSz rendezvényeinek.

2.6.4. V4 – Visegrádi Négyek (Csehország, Lengyelország, Magyarország, Szlovákia)

A Visegrádi Csoport 1991-ben történő megalakításakor a kelet-közép-európai térség három rendszerváltó országának alapvető célja az euro-atlanti intézményekhez történő csatlakozás felgyorsítása, közös pozícióik, esélyeik erősítése, növelése volt. A Visegrádi Csoporton belüli kulturális kohézió megőrzése és további mélyítése érdekében a résztvevő országok erősíteni kívánták az együttműködést a kultúra, az oktatás, a tudomány és az információcsere területén, melynek alapja elsősorban a közös érdekek, a hasonló problémák és a közel azonos fejlettségi szint volt. Csehszlovákia kettéválásával a szerveződés négytagúvá vált. A V4-es együttműködés gerincét a kormányfői találkozók jelentették és jelentik.

A vám- és adószakmai terület regionális szinten történő érdekképviselését a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Központi Hivatalának Nemzetközi Főosztálya koordinálja a szakmai főosztályokkal karöltve.

A vámvezetői szintű találkozók célja a négy ország vámigazgatásai közötti, aktuális problémák megvitatása, a regionális együttműködés elmélyítése, az érdekképviselés és összefogás megerősítése. A találkozók rotációs alapon kerülnek megrendezésre, évente más-más országban.

Komoly eredménynek tekinthető a 2011. és 2012. év során szorosabbra fűzött felsővezetői és az újonnan kialakított szakértői szintű vámegyüttműködés a Visegrádi Régió országai között. A V4 formációban évente megrendezésre kerülő vámvezetői találkozó és szakértői

munkacsoportok fő célja továbbra is az elméleti- és gyakorlati tapasztalatszere az Ázsiából származó áruk alulszámlázásával, valamint a jövedéki termékekkel elkövetett csalások visszaszorításával kapcsolatos témákban.

A 2012-ben Magyarországon, - a VVSz ROK-ban - megrendezett vámvezetői ülésen először írásos formában is lefektetett és elfogadásra került 2012-2013 időszakra vonatkozó munkaterv alapján mind a jövedéki, mind a vámszakmai szakterületen történő együttműködés elmélyítése és tovább erősítése a cél, melyet várhatóan konkrét eredmények is követnek a szakértői munkacsoportok munkájában való tevékeny, konstruktív részvétel által.

A V4 regionális együttműködési forma egyik legnagyobb eredménye a jól működő szakértői csoportok működtetése, amelyek kézzel fogható eredményekhez vezetnek („Ázsiai országokból származó textilárak alulszámlázása”, „Ásványolajjal kapcsolatos visszaélések visszaszorítása”, „A vám adatszere egyszerűsített és szabványosított formájának kidolgozásával”).

2.6.5. V6 – Visegrádi Hatok (Ausztria, Csehország, Lengyelország, Magyarország, Szlovákia, Szlovénia)

1989 után az új nemzetközi gazdasági és külügyi kapcsolatrendszer csírájaként Magyarország kezdeményezésére létrehozott Visegrádi Négyek példáját folytatva az adóhivatalok is éltek az új lehetőséggel, és a régió országai adóhatóságainak vezetői az együttműködés eredményesebb összehangolása, elsősorban a határokon átnyúló adócsalások elleni eredményesebb küzdelem megvalósítása érdekében a korábbiaknál szorosabb kooperációban állapodtak meg.

A Visegrádi Négyek adóhatóságai közötti együttműködés fokozatosan terjedt ki Szlovéniára és Ausztriára. A 2008. március 3-án és 4-én Pozsonyban tartott találkozón a Visegrádi Négyek mellett még csupán Szlovénia adóhivatali vezetői vettek részt. A cseh, a magyar, a lengyel, a szlovák és a szlovén vezetők együttes ülésének célja az érintett országok adóigazgatási fejlesztési irányainak és szervezeti megoldásainak kölcsönös ismertetése volt. A találkozó eredményeképpen az érintett adóhivatalokat irányító vezetők betekintést nyerhettek a régió adóhivatalainak működési feltételeibe, valamint jövőbeli fejlesztési törekvéseibe, ami az öt ország szervezetei közötti hatékonyabb együttműködést segíthette elő.

A 2009. március 19-én, Pozsonyban rendezett második találkozón már Ausztria küldöttsége is jelen volt. A megbeszélés során a vezetők a régió társhatóságai szélesebb körű együttműködésének lehetőségeit vették számba a határokon átnyúló adócsalások eddiginél hatékonyabb visszaszorításának szándékával. A résztvevők megállapodtak abban, hogy a nemzetközi adócsalásokkal szembeni minél hatékonyabb közös fellépés érdekében saját hatáskörükben az eddigiéknél szilárdabb, intézményes keretek kialakítására törekednek a közös akciók eredményességének növelésére.

Fontos előrelépésnek tekinthető a V6-ok együttműködésében a Szlovénia által kezdeményezett együttműködési megállapodás aláírása, amelyre 2011. október 13-án Wroclawban került sor. A megállapodás keretjelleggel szabályozza az adóigazgatási együttműködést és tapasztalatcserét az adóellenőrzés, kockázatkezelés, információs rendszerek, elektronikus kereskedelem, adózói jogkövetés, adóhatósági kommunikáció, közös ellenőrzések, az alkalmazottak képzése és az emberi erőforrás-gazdálkodás területén.

Az együttműködés gyakorlati megközelítésű elmélyítésének érdekében a Visegrádi Hatok lengyel javaslatra egy munkacsoportot is létrehoztak, amely a tagországok szakértőinek közös tevékenységét tette lehetővé. A munkacsoportban a más tagállambeli illetőségű adóalanyok számára teljesített általános forgalmi adó visszatérítések kérdéseivel és az ezen eljárások során végzett kockázatelemzések – amelyek célja a csalárd visszaigénylések visszaszorítása és ily módon a jogtalanul kiutalt áfa összegének lehető legnagyobb fokú mérséklése – lehetőségeivel foglalkoznak a megállapodásban részes országok szakértői (beleértve esetleg egy közös kockázatelemzési rendszer alapjainak lefektetését is). A munkacsoport első alkalommal, 2012. február 22-e és 24-e között Wroclawban ülésezett.

Ugyancsak a szakértői szintű regionális együttműködést szolgálta az a találkozó, amelyre szintén lengyel kezdeményezésre 2013. március 19-én és 20-án Poznanban és Koninban került sor. A találkozón részben a központi kapcsolattartó irodák vezetői vitatták meg az információcsere aktuális kérdéseit, részben pedig a nem a visszatérítés államában letelepedett adózók számára történő áfa visszatérítési eljárások, trendek és problémák szerepeltek a napirenden.

A V6-ok közötti kooperáció fontos állomása volt, amikor a régió adóhivatali vezetői 2013. május 29-e és 31-e között Magyarországon, Győrben tartották évi rendes találkozójukat. A találkozó napirendjén a V6-ok közös érdekérvényesítésének lehetőségei, szakértői szintű

munkacsoportok felállítása, valamint a rendezvény előkészítéseként kiküldött kérdőívre érkezett válaszok összefoglalása szerepelt.

2.6.6. Q4 - Quadrilaterale (Horvátország, Magyarország, Olaszország, Szlovénia)

A mediterrán térség felé irányuló regionális politika eszköze a magyar – olasz - szlovén – horvát együttműködés, a Quadrilaterale (Q4). Az eredetileg három országot (Magyarország, Olaszország, Szlovénia) átfogó együttműködés 1996-ban szlovén kezdeményezésre jött létre azzal a céllal, hogy elősegítse Szlovénia NATO csatlakozását. Horvátország a magyar soros elnökség idején, a 2000. szeptemberi, gödöllői miniszterelnöki csúcstalálkozón nyert felvételt.

A 2003. január 17-én Zágrábban, a horvát elnökséget lezáró csúcstalálkozón elfogadott nyilatkozatban a négy miniszterelnök megerősítette országaik érdekeltségét a Q4 együttműködés mellett és annak továbbvitele érdekében konkrét projektek megvalósítását szorgalmazta. A Q4 együttműködés operatív irányítását a mindenki soros elnök ország kormánya végzi, a Q4 nem rendelkezik titkársággal.

2010. február 12-én a Q4 együttműködést alkotó négy ország külügyminiszterei megállapodtak, hogy mivel az együttműködés eredetileg kitűzött céljai maradéktalanul teljesültek, így tizennégy év fennállás után megszüntetik a Quadrilaterale elnevezésű nem intézményesített kormányközi együttműködési formációt. Ugyanakkor a kialakult szakmai együttműködés, így a vámvezetők rendszeres találkozójának sorozata is töretlen maradt.

Magyar-olasz-szlovén háromoldalú vámvezetői találkozóra elsőként a VP szervezésében 1997. május 6-án Budapesten került sor, amely a Külügyminisztérium felkérésére a három ország 1996. október 23-án Rómában megrendezésre került külügyminiszteri értekezletét követte. A vámvezetői szintű találkozók célja a négy ország vámigazgatásai közötti, aktuális problémák megvitatása, a regionális együttműködés elmélyítése, az érdekképviselő és összefogás megerősítése. A találkozók rotációs alapon kerülnek megrendezésre, évente más-más országban.

2011-ben a hatékonyabb együttműködés érdekében – magyar javaslatra – két szakértői szintű munkacsoport került létrehozásra: az egyik a 42-es eljárás kód alkalmazásával és az Ázsiából származó textiltermékek alulszámolásával kapcsolatos visszaélések visszaszorításával, a másik pedig a tagországok mobil csoportos ellenőrzések területén történő együttműködésével foglalkozik.

A 2012-ben Magyarországon, - a VVSz ROK-ban - megrendezett vámvezetői ülésen résztvevők az aktuális adó- és vámügyi problémák tapasztalatcseréje mellett közös nyilatkozatban rögzítették a 2012-2013 időszakra vonatkozó munkatervet.

2.6.7. Dél-kelet Európai Bűnügyi Együtműködési Központ (SELEC – Southeast European Law Enforcement Center)

1999. május 26-án Bukarestben kilenc dél-kelet európai állam (köztük Magyarország) létrehozta a SECI-t (Southeast European Cooperative Initiative – Délkelet-Európai Együtműködési Kezdeményezés). A SECI egy olyan rendőri és vámösszekötő tisztviselőket tömörítő nemzetközi szervezet, amelynek célja a határokon átnyúló bűnözés elleni összehangolt fellépés és a tagállamok ezen erőfeszítéseinek jobb koordinálása. A SECI által felölelt térség geopolitikai tekintetben kiemelt fontossággal bír, hiszen tagjai a Balkánt, illetve Törökország által a Közel Keletet hozzák közvetlen összeköttetésbe az EU-val, így a térség által felölelt országok határain átívelő illegális cselekmények megakadályozására irányuló hatósági fellépés nemzetközi összehangolása kiemelt fontossággal bír.

A SECI Központ székhelye Romániában, Bukarestben került felállításra, amelynek létrehozásában jelentős támogató szerepet játszott az USA is. A Megállapodás aláírásával a szerződő felek vállalták, hogy kijelölt hatóságaikon keresztül segítséget nyújtanak egymásnak a dél-kelet európai régiót érintő bűnözés megelőzésében, felderítésében, nyomozásában, üldözésében és visszaszorításában. Valamennyi, a megállapodást aláíró ország rendőri, illetve vámösszekötő tisztet delegálhat a központba, hozzájárulva ezzel is a nemzetközi bűnüldözési együttműködés hatékonyabbá tételéhez. A Vám- és Pénzügyőrség az ORFK Nemzetközi Bűnüldözési Együtműködési Központon (NEBEK) keresztül, illetve vámos összekötőtiszt útján működött együtt a SECI Központtal.

A SECI működése felett irányítási, felügyeleti és ellenőrzési jogkört a Közös Együtműködési Bizottság (Joint Cooperation Committee – JCC) gyakorolja, amelybe minden tagország képviselőt delegál. A JCC, amely évente kétszer ülésezik, egyebek mellett megválasztja a SECI igazgatóját és helyetteseit, illetve dönt a szervezet költségvetéséről és éves munkatervéről is. A SECI Központot az igazgató vezeti. A szakmai tevékenység az Operatív Támogató Osztály keretein belül, míg a munkavégzés egyéb feltételeinek biztosítása az Adminisztratív és Jogi Osztályon történik. A SECI JCC elnöki tisztét a VPOP parancsnoka 2007. májusától 2008. december 31-ig látta el.

A megállapodás elsődleges célja a balkáni térségben a nemzetközi szervezett bűnözés – különösen az illegális kábítószer és cigaretta-csempészet, fegyvercsempészet, emberkereskedelem, és a lopott gépjárművek csempészete – elleni hatékony nemzetközi fellépés.

Jelenlegi SECI tagok: Albánia, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Horvátország, Görögország, Magyarország, Macedónia, Moldávia, Montenegró, Románia, Szerbia, Szlovénia, Törökország. Megfigyelő státuszú országok: Ausztria, Azerbajdzsán, Belgium, Franciaország, Grúzia, Hollandia, Japán, Kanada, Lengyelország, Nagy-Britannia, Németország, Olaszország, Portugália, Spanyolország, Szlovákia, Ukrajna, USA.

A 13 országot tömörítő rendőri és vámügyi együttműködést célzó SECI Központ (Délkelet-európai Együttműködési Kezdeményezés) életében a 2011. évben a legjelentősebb változás az új szervezetté (SELEC – Dél-kelet Európai Bűnügyi Együttműködési Központ) történő átalakulás volt, melyre 2011. október 7-én került sor a 9. tagállam ratifikációját követő 60. napon. A SELEC legfőbb döntéshozó szerve a Tanács, melynek első ülése 2011. október 25-26. között Bukarestben, Romániában került megrendezésre. Az ülésen – amelynek legfőbb feladata a SELEC szabályozók megvitatása és elfogadása volt a NAV képviseltette magát.

3. A nemzetközi tevékenység tervezése, szervezése és megvalósítása

A NAV nemzetközi tevékenységének tervezése és szervezése alapvetően a Központi Hivatal Nemzetközi Főosztály feladata, ugyanakkor a nemzetközi tevékenység megvalósítása a szervezeti elemek széles körét és fajtáját, a NAV munkatársainak egy jelentős részét érinti.

A tervezés két szinten valósul meg: évről-évre elkészül a nemzetközi tevékenység egészét érintő, az elérni kívánt célokról és főbb feladatokról, relációs és szakterületi bontású terv, amely szövegesen határozza meg az adott év, vagy évek során elérendő célokat. Ezt egészíti ki a kiutazási és belföldi nemzetközi vendégfogadási terv, amely az ismert és tervezhető, valamint az elmúlt évek alapján valószínűsíthető kiutazásokat tartalmazza eseményenként külön soron és amelynek fő célja a rendelkezésre álló források felelősségteljes és költséghatékony allokálása. Mindkét tervet a NAV elnöke hagyja jóvá és mindkét terv egységes szerkezetben kezeli a NAV összes szervezeti elemének nemzetközi tevékenységét. A terv világos iránymutatást ad a nemzetközi tevékenység szervezéséhez. A kiutazási és belföldi nemzetközi vendégfogadási tervet negyedévente pontosítja az NFO.

A nemzetközi tevékenység megszervezését alapvetően a NAV KH NFO Protokoll és Kiküldetés szervezési osztálya (PKO) végzi, az ő feladatuk a kiutazások megszervezése, a repülőjegyek, szállásfoglalások végrehajtása, a valutaellátmány kiadása, elszámoltatása. Éves szinten mintegy 800 kiutazást szerveznek meg és bonyolítanak le.

A három hónapnál rövidebb időtartamú külföldi kiküldetések során alkalmazandó eljárási folyamatok leírását a vonatkozó jogszabályok (többek között: a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény, a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCIX. törvény, a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény, a tartós külszolgálatról és az ideiglenes külföldi kiküldetéséről szóló 172/2012. (VII. 26.) Kormányrendelet, stb.), illetve a NAV vonatkozó belső eljárásrendje tartalmazza.

A kiküldetések szervezése során lefoglalásra kerülő szolgáltatások tekintetében mindenkor figyelemmel kell lenni a költségtakarékossági szempontokra, ettől eltérni csak indokolt esetben, vezetői jóváhagyás alapján lehet, a vonatkozó szabályok keretein belül.

Az ideiglenes külföldi kiküldetések finanszírozása a központi költségvetés fejezetekre leosztott keretéből, a NAV elnöke által jóváhagyott költségkeretből, illetve az Európai Unió által rendelkezésre bocsátott program költségvetéséből, illetve egyéb forrásokból valósulnak meg.

3.1. A kiküldetés

Amennyiben a jóváhagyott éves, negyedéves külföldi kiküldetési és nemzetközi vonatkozású belföldi fogadási tervben szereplő a kiküldetés, akkor a kiküldetési engedélykérelmet (formanyomtatvány) az adott rendezvényre érkezett meghívóval és a rendezvény programjával együtt közvetlenül az NFO-nak kell megküldeni, ugyanis ebben az esetben a kiküldetést az NFO vezetője engedélyezi.

Amennyiben az adott kiküldetés nem szerepel a jóváhagyott éves, negyedéves külföldi kiküldetési és nemzetközi vonatkozású belföldi fogadási tervben, a kiküldetési engedélykérelmet az adott rendezvényre érkezett meghívóval és a rendezvény programjával együtt a kiküldött (többtagú delegáció esetén a delegációvezető) szakterületét felügyelő

elnökhelyettes jóváhagyásával kell az NFO-ra megküldeni. A szakterületet felügyelő elnökhelyettes dönt a kiküldött személyét és a rendezvényen képviselendő magyar álláspontot illetően. Amennyiben a delegációnak elnökhelyettes, illetve egyéb, az elnök közvetlen irányítása alá tartozó személy is tagja, a kiküldetési engedélyt az elnök hagyja jóvá.

A jóváhagyott kiküldetési engedély birtokában a PKO az előzetes költségkalkuláció összeállítása és a kiutazás biztosítása érdekében elvégzi a kiutazás során várhatóan igénybe vett közlekedési eszközökre szóló menetjegy, szállás és biztosítás előzetes lefoglalását. A foglalások során fő szabályként elsődlegesen az elérhető legolcsóbb menetjegyeket, valamint szállást kell lefoglalni. Ettől eltérni – kizárólag indokolt esetben – az NFO vezetőjének engedélyével lehet.

A kiküldöttet a kiutazása során napidíj illeti meg, amely a külföldön töltött idő alapján kerül kikalkulálásra. A kiküldetés megkezdése előtt a kiutazó a napidíján kívül további valutaelőleget vehet fel a kiutazása során előreláthatólag felmerülő, a vonatkozó szabályok alapján elszámolható költségek fedezetéül, amelyre vonatkozóan is utólagos elszámolási kötelezettsége áll fenn.

A valutaelőleg kifizetése minden esetben euróban történik, és az elszámolás során is csak euró elfogadására van lehetőség az NFO által üzemeltetett valutapénztárban.

3.1.1. A külföldi kiküldetések által elérni kíván célok és az útijelentés

A kiküldetések célja, hogy a NAV tisztviselői megosszák, kicseréeljék szakmai tapasztalataikat az Európai Unió, illetve az azon kívüli országok adó- és vámigazgatóságainak tisztviselőivel és az adó- és vámigazgatás, vagy egyéb, a szakmát érintő területen dolgozó kollégáikkal, valamint az, hogy nemzetközi rendezvényeken a szervezet álláspontját megfelelően képviseljék; ezáltal hozzájárulva a hivatal hatékonyságának javításához és a folyamatos szervezetfejlesztéshez. Ebből adódóan rendkívül fontos, hogy a kiküldetések során a kiküldötteknél felhalmozódott információk, tapasztalatok, a kiküldetések eredményei széles körben ismertté, a NAV valamennyi munkatársa számára elérhetővé, ezáltal hosszútávon használható tudássá váljanak.

Ennek érdekében szükséges és kötelező, hogy a kiküldöttek egyfajta összegzést, beszámolót készítsenek a kiküldetésekről, amelyet útijelentésnek nevezünk, és azt - egyrészt a kiküldetés teljesítésének igazolásául - be kell nyújtani az elszámolás kapcsán, másrészt az NFO terjeszti

fel az illetékes elnökhelyettes jóváhagyására, aki dönt a megszerzett információk, tapasztalatok szervezeten belüli hasznosításának mikéntjéről.